

"This is certainly the limit! I have yet to meet a man who on observing his own faults, blamed himself!"

—Confucius.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 20—Vol. LVI.

Friday, 30th May, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

OLIVIER CALLS FOR POSITIVE THINKING ON RACE QUESTION

By The "Daily News" Correspondent

PROF. N. J. J. OLIVIER, vice-president of the South African Bureau of Racial Affairs, at a Lunch Club meeting in Capetown said that the division of the Union between Whites and non-White would have to be on the basis of existing Bantu areas. Added to the High Commission territories, they would form a scheme for discussion.

Professor Olivier had been asked by Mr. Clive van Ryneveld, M.P., whether Sabra had tried to divide the country.

Replying to another question, Professor Olivier said that principle of group re-

presentation is as democratic as a common voters' roll.

He said that Sabra's groups have had fairly frequent talks with non-European groups and Sabra hopes to have preliminary discussions with non-Whites later this year.

In his address Professor Olivier, who is Professor of Bantu Studies at Stellenbosch University, said the Unions's White group had a moral right to decide their own political self-determination.

Self-Determination

If this were accepted, then it followed provision would have to be made to give the non-European people, particularly the Bantu, the right to self-determination.

From this developed the principle of separate development, which meant the geographical division of South Africa into a White state and one or more Bantu states with complete autonomy, but in the hope that they would work to-

gether on a federal basis on points of interest.

The country's basic problem was not one of race, colour or culture, but the fact that White peoples felt themselves to be a national entity as the French, Germans or Americans did.

"Fundamentally, we believe that no matter what policy is followed, whether of separate development or integration, unless there is understanding between the two groups (White and non-

White), lack of prejudice and co-operation, I can see no future for this country."

Relationships

The improvement of relationships and the application of ordinary principles of decency and humanity should come first in relations between the groups. Individuals and the Government should be guided by the principle of doing nothing to harm such relations.

(Continued on page 209)

TSELE SAYS AFRICANISTS NOT ANTI-WHITE

WHITE and non-White students were called to order several times at a meeting when stocky, arm-waving Dr. Peter Tsele—"I am an African Nationalist, an Africanist"—launched a fiery attack on the Congress of Democrats.

Some of the students were angry at the manner in which Dr. Tsele made his attack.

The meeting, at the University of the Witwatersrand, was sponsored by the National Union of South African Students. It was one of a series that discusses the aims and organisation of various non-White political movements.

Speaking fast, and in clipped sentences, Dr. Tsele, a former member of the Wits. Students' Representative Council, said that it was the Congress of De-

ocrats that was responsible for African Nationalists like himself being labelled "anti-White and extremist."

Not Anti-White

He denied that the Africanists were anti-White. They did not want to drive the White into the sea or use the hair shavings from their skulls to stuff mattresses.

The propaganda of the Congress of Democrats' Press was meant to mislead the African people about (Continued on page 209)

Africans Boo Strydom

THE Prime Minister, Mr. J. G. Strydom, was booed by a large crowd of Africans when he left a Johannesburg hotel where he had lunched.

Policemen and traffic inspectors who cleared a way for him when he walked to his car, had difficulty in holding back the crowd.

When Mr. Strydom appeared shortly after 2 p.m. they surged forward. Some shouted and booed. Mr. Strydom, tense-faced walked straight to his car and was immediately driven off.

An African who tried to break through police ranks, was struck in the face. —"Natal Mercury"

OPINION

FRIDAY, 30TH MAY, 1958

Nats Heading For A Split

WHAT at first looked like a Ministerial indiscretion has since been shown by events to have been something very much in the nature of a dramatic announcement that a major crisis was developing in the ranks of Afrikaner Nationalism.

Opening the Sabra conference at Stellenbosch Mr. P. O. Sauer attacked what he described as "dollar imperialism." That drew protests from American government. But the relevant thing was that Mr. Sauer was indirectly supported, publicly, by a leading Afrikaans financier, Dr. M. S. Louw, who coupled his pleas for economic independence with attacks on the danger of foreign investments being used to exert political pressure on South Africa.

These events indicated that a rift is developing in the ranks of Afrikaner Nationalism. Trouble might be between those who want a republic now, at any cost and the "realists" who are impressed by the unwisdom of rushing to proclaim a republic in the face of unfavourable economic realities.

The Sauer and the Louws seem in mood to ignore the realities and prefer a tightening of belts to enable Afrikaans Nationalism to raise from within the country the capital it might need. The Malans and, possibly, the the Strijdoms, appear to seek to pursue a more moderate course.

Momentum has been given to these events by the letter Professor L. J. du Plessis wrote to the Johannesburg "Star" in which he spoke of a coalition between "the main body" of Afrikaners and the English-speaking in a republic where the Afrikaans and English traditions would merge.

Against the background of the attacks on "dollar imperialism" on one hand and the Sabra decision to call a conference of non-White leaders on the other, Professor du Plessis, who often has his ear fairly close to the ground in matters pertaining to Afrikaner Nationalism, was obviously asking the English to help the "main body" of Afrikaners in getting the republic on terms acceptable to the English and in that way facilitate the isolation of the Sauer and the Louws and the Verwoerds.

Certain things begin to emerge in clearer perspective from all this. Mr. Japie Basson's merciless onslaughts on the Nationalist Party's favourite slogans at the Sabra conference was a clear reply to Mr. Jan de Klerk's "Blood River" speech during the general elections.

In simpler language, the advocates of practical and positive apartheid could quite conceivably be reaching the stage where the ways part. The former point to Blood River as the next stop while the latter want to speak to the man of colour in a language he will at least approve.

Death Of Mr. C. W. M. Gell

AS we go to press, we have received the tragic news of the death of Mr. C.W.M. Gell. He was one of South Africa's foremost Liberals and an authority of African affairs. His death, brings to an end, thirteen years of suffering. He was born in Edinburgh in 1917 and was paralysed by poliomyelitis when in India with the Indian Civil Service, thirteen years ago. During these years, except for a few hours everyday, he spent all his life in an iron lung. There was very little left of his body under the blankets. All his vitality was crowded into his head, and his eyes used to sparkle with vitality and youth.

He married his wife Norah, whom he met in London while she was training as a physiotherapist in Lahore. She has nursed him always even when he was in hospital. Doctors deferred to her opinion and spoke with awe of Gell's survival as something not normally possible.

Christopher Gell, undaunted by his illness and condition, built up a remarkable network of correspondents who wrote to him from all parts of Africa. As he became better known, Africans, Indians, Coloureds, White newspaper editors and correspondents, frustrated liberals, even worried ministers of the Dutch Reformed Church, came to his bedside to get a few moments with him.

Some years ago, while he was in the Transvaal, our late editor Manilal Gandhi met him, and was very impressed with his courage and undaunted spirit. Since then he has always written for "Opinion" and upto the time of his death we have continued to

receive articles and letters from him. He has also been a close friend of the Gandhi family. He has been a friend and guide to us during the past two years, since the death of Manilal Gandhi, and we feel today the sorrow of having lost someone very close, very dear and very revered to us.

His death, today, takes away yet another friend and champion of non-Europeans in South Africa. His mind was so alert and alive, that one cannot think of him as someone who was completely bedridden, or that he suffered so deeply for so many years.

He has well-deserved the rest that he has now found, but we have lost a good friend, and a great man. We convey to his widow our deepest sympathy in her sorrow, and assure her that there are many today who share her grief. May the Lord grant him eternal peace.

Mrs. Sushila Gandhi

OUR editor, Mrs. Sushila Gandhi, who has, since the death of our late editor Manilal Gandhi, taken on the full responsibility of "Indian Opinion," "Opinion" and the Phoenix Settlement, is going to India, on a short trip. She will be leaving Durban by plane on Sunday, June 1st. We hope that her trip will be a pleasant one and that she will return with renewed faith and energy to continue the great work that she has so valiantly taken upon her shoulders, for the last two years. We also appeal to our readers, that in her absence, we will receive from them the utmost co-operation. Thank you.

ACTING MANAGER,
Phoenix Settlement.

Nursing Apartheid: A Slight Retreat

(By A Special Correspondent)

THE much publicised protest of March 22 at Baragwanath Hospital, Johannesburg, with police leave cancelled, road-blocks and elaborate precautions in the hospital for the reception of "casualties", was immediately directed against a regulation requiring African nurses to register their identity numbers. But there was much more to it than that.

Certainly, the regulation issued by the South African Nursing Council (S.A.N.C.) early in January was singularly flat-footed and provocative. African nurses at once perceived that the only way to get an identity number was to apply for the hated reference book ("passes for women") and this is, of course, a red-hot political issue. Thus attention was focussed on this point almost exclusively. But even before the Baragwanath anti-climax, superintendents of non-White hospitals in Durban and Port Elizabeth had told similar deputations that the S.A.N.C. had suspended this part of the regulation "for the present."

The matron of Baragwanath confirmed that African nurses were "no longer" required to furnish identity numbers. But she was unable to excuse nurses from the demand to state their racial group. African objections to this are twofold—they are required to register as "Natives" or "Bantu" or by ethnic grouping (Zulu, Xosa, Sotho etc.) whereas they consider themselves just "Africans", a term the Government and the S.A.N.C. refuse to accept; and they know that the purpose of racial registration is to compile separate nursing registers for Whites, Coloureds and Africans.

Opposed

To this discrimination by race all non-White nurses are strongly opposed. Lest it be thought that they are being unnecessarily sensitive on purely administrative matters, let us see how widely they are supported throughout the free world and how isolated is the position of the Government and the S.A.N.C. as represented in the 1957 Nursing Act.

On June 7 last year the influential British medical journal, the "Lancet", wrote editorially:

"There is no room for doubt that the non-European nurses are to have an inferior status. The Act must reduce the standard and number of recruits because non-Europeans in South Africa are naturally sensitive to discrimination. The Act can only increase

the difficulty of training good nurses. Apparently the South African Nursing Association (S.A.N.A.) which is affiliated to the International Council of Nurses (I.C.N.), does not recognise fully its duty to its non-White members, and its present actions do not seem to be in line with the international code of nursing ethics."

This opinion is supported by a member of the Board of the I.C.N. who a month earlier had suggested at the Board's meeting in Rome that any National Nursing Association which practised racial discrimination should be regarded as a "temporarily inactive" member of the I.C.N. (a phrase used of "iron curtain" associations which contravene I.C.N. regulations by being Government-controlled, instead of being controlled by their members). S.A.N.A. is, of course, now controlled by its White members only. At the I.C.N.'s Board meeting serious disquiet was expressed by delegates from America, India, Scandinavia, West Indies etc., but detailed discussion was postponed to see the exact form of our Act and how it worked out.

British Council

Since then the British Royal Council of Nursing has referred to "the grave issue of enforcing racial discrimination and segregation within the South African nursing profession". And the Registration Committee of the General Nursing Council of England and Wales has "placed on record its regret at the provisions of the S.A. Nursing Act 1957, which discriminates between white persons, coloured persons and Africans."

This international reaction has not been without effect. In her evidence to the Parliamentary Select Committee before the Act, the president of S.A.N.A. said: "The Board of S.A.N.A. can only support racial division within the Association which would ensure that S.A.N.A. retained its membership to the I.C.N." Now one of the most significant (but least understood) outcomes of the Baragwanath

protest was the matron's disclosure of a telephoned message from the S.A.N.C. to the effect that the training syllabuses, examinations and certificates for non-white nurses would be "exactly the same as those for any other nurses. The certificates will be valid anywhere in the world."

How great and sudden a reversal of previous policy this was can be judged from the following: As late as September 10, 1957, the president of the S.A.N.C. (Miss C. A. Nothard, herself a senior ex-matron) was reported by Sapa as saying: "Many people believed that because non-European nurses were to receive different certificates to those the European nurses were getting, they would receive inferior training and have inferior qualifications." Miss Nothard added that the new non-European syllabus would be superior to the old one; but her further remarks emphasised that there would be different training and different certificates, qualifying non-Europeans "to nurse their own people" Another report of the same speech varied slightly but till used the ominous phrase, "once differentiation is introduced."

Syllabuses

The original intentions of the S.A.N.C. emerge even more clearly from the parliamentary debate on the Act, as reported in Hansard. Dr. Carel de Wet, chairman of the Select Committee said that the S.A.N.C. was being given power "at their own request" to prescribe different syllabuses and certificates for white and non-white nurses. He said difference was essential not only because much of the training of non-Whites must be aimed at "civilising", but because it was unrealistic to teach non-Whites the same dietary courses as Whites. Here he was apparently summarising the evidence given his committee by the Directress of Transvaal Nursing Services who said:

"I have had to face the stupid position of having to listen to my own non-European student nurses reciting the diet they think the ordinary human being (sic) should have... This is right out of context of what (they) should be taught in order to serve their own people in (their) own social milieu. More emphasis should be placed on the psychological and

anthropological aspects of non-European work. A separate syllabus for the non-European will only be the same as the European syllabus to the extent of two-thirds"

Advocate van Reenen (for the S.A.N.C.) told the Select Committee:

"We want power to differentiate between the races... We are asking for the right (to say one course is for Europeans and another for non-Europeans) from which the right to keep separate registers will be derived because, if we are going to give different training, we will have to register them separately... You cannot have one standard for a highly developed race and the same for a lower developed race."

Miss Nothard told the Select Committee:

"They will have a different syllabus which will be equivalent to the European syllabus. It will be a basic and practical syllabus which will be of help to the non-European as such. Once you train them differently." And she later said "if we do, as we hope to do, create a non-European's Nurse's Certificate..."

Differentiate

The conclusion seems inescapable from all this that the Nursing Council, without any known opposition from SANA, asked parliament for power to differentiate in the training and certificates of white and non-white nurses because it intended to use that power. A difference of standards would inevitably have developed. This is implicit in Miss Nothard's answer to the Select Committee's question: "The examination will however differ? It may be the same but the answers expected will be different." And, of course, a certificate qualifying a non-White nurse to "look after her own people" would not be recognised internationally.

If the SANC has really had second thoughts on these points and now stands for "exactly the same training and certificate" for white and non-white nurses, it would do well to say so itself. So far we have only the indirect evidence of the matron of Baragwanath for this welcome change of mind And to put temptation out of

reach, both the SANC and SANA should press parliament to repeal the sections of the 1957 Act permitting different syllabuses and certificates and obliging the SANC to compile separate racial registers, which obligation "is derived from" differentiation of training and certificates according to the SANC's own spokesmen.

In this way at least a beginning would be made in diminishing the racial discrimination contained in the 1957 Act, though much more will remain to be done, and the SANC and SANA will have begun to rehabilitate their reputations in the eyes of the nursing world—even if parliament at first refuses their requests.

Group Areas Not For People Who Want Clean Hands

—Paton

THE Group Areas Board has advertised a proposal for Verulam, in terms of which proposals the small European community of some 300 residents are allocated more than half the total land. The other half of the land is allocated to Verulam's Indian community numbering some 3,000.

Reacting against these proposals a public meeting held at the Town Hall, Verulam, and packed to capacity unanimously resolved not to submit any alternative proposals and rejected the Group Areas Act in toto.

This meeting, which was addressed by Mr. Alan Paton, Advocate; H. E. Mall, Advocate; J. M. Diddot, J. N. Singh and presided over by Mr. J. C. Meer, elected a committee of local representatives to present before the Board the representations of the people of Verulam.

Arising from the decisions taken at this meeting a large number of individual representations have been lodged with the Group Areas Board.

In condemning the measure and calling for no alternative plans whatsoever Mr. Alan Paton summed up the feeling of the meeting when he said that the Act was "an instrument not to be touched by people who want to keep their hands clean."

A vote of thanks to the speakers was moved by Dr. M. V. Gumede and seconded by Mr. Simon David.

KASHMIR PRINCESS

By
A. S. KARNIK

The Epic Story Of The Explosion That Shook The World
With A Foreword By Hon'ble Sri V. K. KRISHNA MENON.

As from the 6th of June we are publishing a most interesting and revealing account of the crash of the KASHMIR PRINCESS in the form of a series.

YOU will remember that on April 11, 1955, an Air-India International Constellation KASHMIR PRINCESS crashed in sea near Sarawak, Indonesia. The aircraft was completely destroyed, killing all 11 passengers and 5 out of a crew of 8. The plane was on a chartered flight from Hong Kong to Jakarta, carrying delegates to the Bandung Conference.

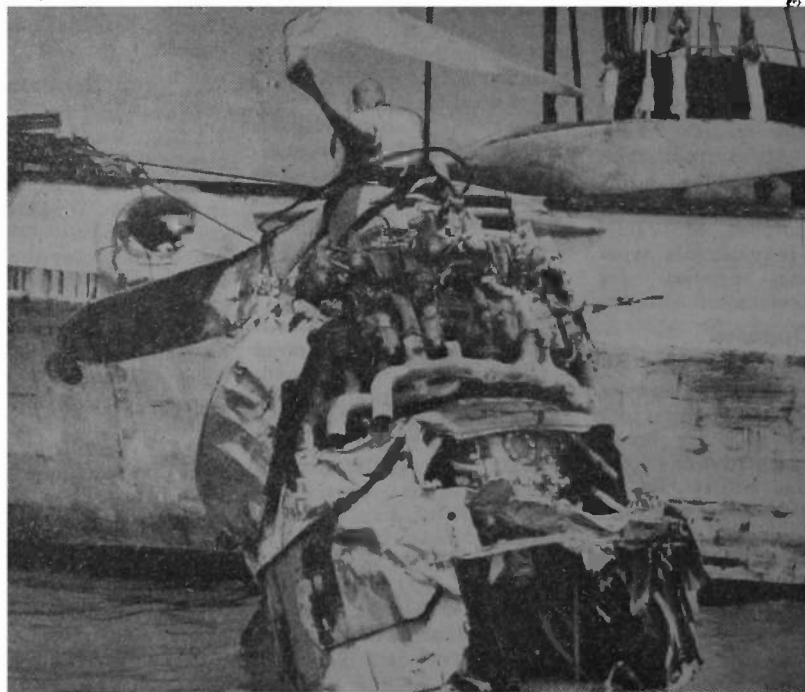
An official Inquiry appointed by the Indonesian Government in whose waters the Constellation crashed found that the plane crashed because of an explosion in the wheel-well of the left wing of the KASHMIR PRINCESS. The Inquiry Committee unanimously declared that the explosion was caused by a time-bomb. It was a case of sabotage—a case of pre-planned murder in the air.

Now, one of the 3 survivors, Mr. A. S. Karnik, an Engineer with Air-India International, has written a book on KASHMIR PRINCESS. For the first time, he tells the whole true story beginning with their departure from Hong Kong to Jakarta. For the first time, he describes the explosion, the crash, the three survivors' 8-hour ordeal in shark-infested sea etc., etc. We can say that the whole story is more thrilling than many a fiction spine-chiller. Also the story has great political significance.

Anant Shridhar Karnik

Wreckage Of KASHMIR PRINCESS

Do not miss this exciting story of a true incident of our own time.
In order to read this be a subscriber of OPINION. Send in your 18s. to cover subscription till the end of December 1958, with your name and address to :

The Manager:

"OPINION"

c/o 'Indian Opinion,' P/Bag, Durban.

The Case Against Apartheid-(I)

This week and next week Mr. Gell replies to Prof. Olivier's article, already published in our pages. Both articles are condensed from the *Hibbert Journal*, a British religious and philosophical quarterly.

NO more than a handful of apartheidists really subscribe to the goal of total territorial separation, or partition, on which Professor Olivier takes his stand. And as small a band of white South Africans honestly support the goal of a fully mixed, multi-racial democracy—which is my own hope and ideal.

In between these two extremities all manner of men, preaching ideals but practising expediency in the convenient assurance that "politics is the art of the possible", work out their various compromises with conscience and self-interest.

The main weight of the world's condemnation, as well as of criticism from South Africans themselves on both my flank and Professor Olivier's, has been directed against these intermediate, "popular" and one-sidedly selfish forms of partial apartheid or partial integration.

I cannot myself acquit them as readily as Professor Olivier

appears to do from all similarity to Nazi *herren-volk* doctrines.

Yet I am bound to add that the logic of the situation, with an electorate virtually all white and a colour-caste hierarchical society, is such as is only too likely to produce white politicians who live and survive politically by a category of distorted reasoning, prejudice, emotional appeal and enforced racial discrimination called "white civilisation"—and, of course black demagogues whose appeals will equally be to those who think with their bowels.

But since the former (whichever party they belong to) control the Government of the country, it is naturally their words and deeds which ring round the world to the detriment of South Africa's good name.

With regard to Professor Olivier's historical summary, I think it fair to add two points.

The Great Trek of part of the Boer people from the Cape to Natal, the Free State and the

Transvaal was not only due to causes mentioned in his article. It was also precipitated by dissatisfaction at the inadequate compensation paid for freed slaves when slavery was abolished and, even more, by distaste for the activities of certain British and Dutch missionaries which resulted in the Cape Government making equality before the law at least the statutory right of white and non white

By
C. W. M. GELL

The two northern republics were to be based on the principle that "there shall be no equality in Church or State." This had its roots not only in the history of early white occupation in South Africa and the tremendous (though now diminishing) cultural gap between White and Black.

It also drew its inspiration from the identification of the tribulations of the Boers with those of the children of Israel in the Old Testament and the Calvinist conception of God's will for the Afrikaner *volk*. of the Dutch Reformed Churches as a chosen people with a predestined purpose in this land.

To what extent these ideas descending from the Afrikaner's comparative isolation from Europe between the seventeenth and nineteenth centuries would have yielded, as all ideas do yield in time, to the various pressures of the modern world, it is now impossible to say.

Because, before the process could really begin, diamonds and then gold were discovered in republican territory and wars between Briton and Boer followed, in which the latter were definitely more sinned against than sinning. This had the incidental, but perhaps eventually more lasting effect, of petrifying colour attitudes.

It is still not too late for British South Africans to acknowledge, with far greater magnanimity than they have yet shown, the guilt of their ancestors—and then, having purged that old memory, to invite the Afrikaners, too, to remember that their own detestation of being subjected to another people finds ready response in African minds today, which lays a duty upon them in turn.

The invitation would be the more likely of acceptance if Afri-

kaners of goodwill and broader vision, like Professor Olivier, would add their pleas to ours with greater urgency and insistence than they ordinarily feel able to adopt before their own people.

Professor Olivier's main argument is that a radical change in white-black relations in a mixed society "is unthinkable, if it is dependent upon the voluntary co-operation of the Whites." This argument, if not absolutely irrefutable, is certainly exceedingly strongly based.

Afrikaner and British South Africans would stage a large number of Little Rocks, if something like the desegregation of schools were attempted in South Africa today; though the fact is often overlooked that it was the "civilised" whites, not "the more primitive Negroes", who proved themselves unfit for "white civilisation" on that famous occasion.

It is also true, as Professor Olivier stresses, that the latitude of white South Africans is not merely based on irrational colour prejudice (though that is often an important in the situation) or purely on the assumption of the black man's inherent inferiority. On the contrary, one of its main supports is the understandable motive of short-term self interest—the desire to hang on to a privileged position of power and comfort against the inroads of people who (whatever is sometimes said for political effect about their capacities) are continually proving themselves capable of attaining western standards, given the opportunities.

I agree that historically the country belongs to both White and Black who arrived in different parts of present Union territory approximately at the same time, in both cases as invaders. Thereafter, the greater material strength of the Whites gradually prevailed over the greater numbers of blacks.

I cannot agree to deduce from that any ethical justification for perpetuating the subservience of the black man today and, indeed, Professor Olivier's case for partition-apartheid explicitly excludes such a possibility. Today we recognise, as he rightly says, the moral right of every people to self-determination.

Nor will I readily agree that white South Africans have "no guilty conscience whatsoever". The Whites have done a tremendous job in creating (with black labour) the only industrial economy in Africa. The contrast

India Marches On

Just Arrived
Direct From India
Latest News

My Magazine Of India	1/6
Illustrated Weekly Of India	2/2
Film World Today	2/9
Great Men Of India	2/9
Great Saints Of India	2/9
March Of India	4/9
India Annual Review 1956	5/6
Filmie Dhunig Na Samachar—Special Issues	6/6
Heroines Of India	4/9
Simple History Of India	4/9
India Then And Now	4/9
Stories Of Our Land—2 volumes	5/6
Ramayana For Boys And Girls	1/7
Famous Princess Of Islam	2/-
Muslims Of India	2/6
Panchangs In Hindi—1958/9	3/-
Roopanand's Festival Calendar	1/7

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

between our average African income *per capita* of about £20 *per annum* and our average white one of nearly £400 *per annum* (the third highest in the world to the U.S.A. and Canada) is the measure of that—and, of course, one basic source of friction and racial tension.

There are many Whites who feel bad about this tremendous discrepancy in wealth and about the increasing deprivation of non-White rights, the denial to them of status and equal opportunity in the South African economy—and yet do not dare face the full implications of their sense of guilt.

If South Africa is to avoid going down in the abyss of racial conflict, the future may depend on compelling them to stop running away from these fundamental moral dilemmas.

Professor Olivier fully sees this.

His whole article typifies the fearful predicament of an intelligent and well-meaning man who is determined to find a morally defensible solution but is circumscribed by the many pressures on the white community (especially the Afrikaner section of it which numbers 1.8 million people, alone in an alien and largely hostile world).

Broadly speaking, too, I agree that the alternative goals are total territorial separation or full integration. Professor Olivier, certain that white South Africans will *never* settle for the latter, must opt for the first. But I have put it to him quite frankly that he has not set out its full implications.

His "black area" or state is based on the *present* Native reserves, which today total about 11 per cent of the Union's area. When all the 15 million acres *promised* (not "added") in 1936 as an inadequate compensation for removing Cape Africans from the common electoral roll have, in fact, been brought, the reserves will constitute 14 per cent of the Union. But when that will be no one can say, as little over half the promised addition has been provided in the last 20 years.

Even if the full development programme suggested in the Tomlinson Report were carried out (and the Nationalist Government has decided for a much reduced programme) there would still be 6,500,000 Africans in the white areas by 2000 A.D. (and about the same number of Coloureds and Indians to gether) as against 5,000,000 whites

We are, therefore, obliged to recognise that any proposal for partition would only secure African agreement, if at all, on some much broader basis than Professor Olivier has proposed.

The example of Israel is often cited by partitionists. But the point to be grasped is that such a radical solution would encounter and have to overcome natural human resistance quite as great as that which Professor Olivier rightly foresees against "integration"

Professor Olivier has allowed himself to be so preoccupied with

the one set of difficulties (*viz.* against an integrated political and social economy) that he has failed to realise that the obstacles against the other solution are at least equally formidable. For if, as he fears, the ideal of a common society must be abandoned, the white population must learn to set its sight not on 86 per cent of the present Union, but on "quite a small proportion of that—certainly not exceeding 50 per cent. and thus excluding the Transvaal, Natal and Orange Free State from the "White" State

Generosity Of Indians Is Praised

LUANSHYA

THE generosity of Luanshya's Indian community was warmly commended by Mrs. R. Malcomson, chairman of the local branch of the Northern Rhodesian Society for the Blind.

Addressing a 500-strong multi-racial audience at the display of traditional dances and yogi feats staged by the Indians in aid of the society, she said: "After many years in Northern Rhodesia I am deeply impressed by the readi-

ness and generosity which the Indian communities have given and their help to charities everywhere regardless of colour, race or creed."

Mrs. Malcomson also expressed her gratitude to those who had helped with dramatic coaching throughout rehearsals for the three-hour show.

Highlight of the show was the display of yogi by Rhambar Chaudhan.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Du Plessis Hints At Political Re-Grouping Among Whites

"THE STAR" recently asked some of its readers to comment on the advantages of South Africa becoming a republic. Among the letters produced was one from Prof. J. L. du Plessis, who is already well-known to our readers for his suggestion that South Africa should be divided into one White and one Black States, in which he hinted at what might be a coming split in the Nationalist Party. The following is the text of his letter:—

In answering the question, I assume that the republic to be established will have the support and be moulded by an important section of English-speaking South Africans in co-operation with the main body of Afrikaners by means of a coalition government, which I am expecting very soon after the coming provincial election, if not before.

Consequently, I am also assuming that it will not be a revived Boer republic but a viable blend of our South African republican tradition and British parliamentary institutions, both in form and in spirit.

As to the precise form of constitution, and especially the absence or the presence of constitutional entrenchments or checks and balances, that I do not consider to be much importance, as I rely more on the spirit and the underlying ideology than on constitutional form; and of a sound national spirit and political ideology in the republic to be I feel completely assured.

Finally, whether the republic would be inside or outside the Commonwealth would be decided more by the future policy of the United Kingdom than by that of South Africa, which in any case has already definitely and conclusively accepted bi-sectional nationalism for White South Africa and separate development of viable non White national homes and rejected a permanent, continuously to be further integrated, multi-racial community.

Co-operation

Besides, whether inside or outside the Commonwealth, the republic would continue to co-operate with the United Kingdom and the Western world and indeed the free world as a whole.

In these preliminary assumptions, which have been formulated here in order to clear the grounds, I have already dispelled certain widely held presumptions of impending disaster considered as inevitably implied in South African republicanism.

I now proceed to state the positive advantages to be expected from a republic to be established in the spirit and form envisaged, without being able in the space allotted to marshal the

available arguments for my necessarily rather apodictic statements

Patriotism

Firstly, the republic will generate an unprecedented upsurging of South African patriotism, comparable to that which brought the republic of the United States to its present pinnacle of wealth and power, which will electrify our national development on all fronts, not least the economic and industrial

Secondly it will make an end to all divided loyalties in our bi sectional nationhood and make it possible for us to develop a national fusion into cultural homogeneity, such as gave birth to the English nation by the inoculation into its original Anglo-Saxon stock of the later Norman layer of super-culture.

Settlers

Thirdly, it will clear the ground for vastly extended and accelerated immigration from Western Europe, because such immigration would then no longer constitute a threat to our national identity, as future immigrants would come with the intention of becoming South Africans and not with an all-but-universal inclination of remaining or becoming Britishers, as is inevitably the case as long as we share our head of state with Great Britain or rather automatically adopt the British head of state as our own

And, finally, it will encourage also the immigration of capital from those foreign sources which would not feel very inclined to bolster up the Empire or Commonwealth as such in any shape or form.

Top salaries range over £2,000 a year in accountancy, costing, secretaryship, building societies, Municipal services and banking. WRITE for the FREE BOOK "The Direct Way to Success," from the SCHOOL OF ACCOUNTANCY, backed by 48 years of successful educational service.

P. O. Box 4592 (ZD) Johannesburg
OR P.O. Box 1865 (ZD) Durban.

U.S. Government Protests Against Sauer's "Dollar Imperialism" Speech

THE United States Government have protested to the Union Government about the remarks which the Minister of Lands, Mr. Sauer, made at the Sabra conference on April 29 ascribing imperialistic motives to American investment in Africa.

The United States Ambassador, Mr. Henry A. Byroade, paid a special call on the Prime Minister, Mr. Strijdom, last week after his Embassy had obtained a copy of Mr. Sauer's speech.

There is good reason to believe that the interview was amicable. Certainly both Mr. Strijdom and the Minister of External Affairs, Mr. Louw, had already given the impression of trying to make amends.

Students of the United States National War College were in Pretoria at the time and Mr. Strijdom and Mr. Louw spontaneously invited them into their offices for discussion. (Since then, however, there had been a protest about the students by the Union Government.)

Opening the Sabra conference on April 29, Mr. Sauer examined the causes of hostility towards South Africa.

He said that for reasons which originally had nothing to do with Africa but were concerned with United States attempts to win popularity among the non-White peoples of the Middle East, the United States have suddenly become the great friend of the indigenous states and colonies of Africa.

Union's Share

The Americans, he went on, were working diligently for the complete independence of these countries, at least politically.

But in the economic sphere American economic imperialism was replacing British political imperialism.

"Whether the United States wish to confer so-called freedom on these indigenous states or only to pave the way for their dollar imperialism I cannot say, but the two work together to their mutual advantage."

American interests in South Africa at once pointed out that the Union benefitted most from this so called "dollar imperialism" in Africa.

United States investments in the Union amount to 300 million dollars, roughly half the total American investment in this continent.

Another Attack

The extent to which Mr. Sauer's remarks will imperil South Africa's chances of drawing investment capital from the United States—or anywhere else—cannot yet be measured.

American business men thought, and said, that Mr. Sauer's language was dangerously like that used by the Russians.

But no sooner is the Sauer episode over than his remarks have been echoed by a prominent African financier, Dr. M. S. Louw, who complained in Cape Town, that "foreigners" had too big a share of South African business.

Already taxpayers are paying £4 for every £3 they should normally have to pay to make up for lack of investment capital from abroad.

Every fresh "brick" that is dropped is said, perhaps, with some truth, to add £5 to the average tax assessment.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12, 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Blind Spot In Lennox-Boyd Denial

MR. LENNOX-BOYD is officially Colonial Secretary, but from comments he made in the House on May 8th., I begin to wonder if he wouldn't be better placed in the Ministry of Agriculture and Fisheries. At least he would be more appropriately situated in the company of those who have to do with birds—preferably ostriches; for any Minister who tries to pretend that the Kenya Constitution "is now at work and there is no deadlock" is surely guilty of trying to bury his head in the sand. And such a pretence, it appears, is the Minister's purpose.

He had been asked by Mr. Fenner Brockway what action the Government proposed to take in order to end the constitutional deadlock which has arisen as a result of the inability of the African elected members of the Kenya Legislative Council to accept the Lyttleton Constitution. His reply, which he prefaced with the remark that Mr. Brockway misunderstood the situation, led to the Labour member for Eton and Slough asking further: "Is it not the Colonial Secretary who misunderstands the situation? Is it not a dangerous situation where the African representatives elected on a restricted franchise, have declined to work this constitution? And is the Constitution not bound to fall if the African members oppose it?"

Mr. Lennox Boyd replied by digging his head a little deeper in the ground. He said: "No, sir. More Africans put themselves forward for the specially elected seats than did members of any other race. I would commend to you the joint statement issued by those elected, of all races, which I think is more for the good of Kenya than any communal or partisan observations."

How blind this reply is: Doesn't the Colonial Secretary see that there is a fundamental difference between "those elected of all races" and those who might be elected by all races. The specially elected members were not elected by the Africans, who by their voting at the direct elections have given overwhelming support to the policy of Mr. Tom Mboya and his colleagues

who are boycotting all attempts to operate the Lyttleton Constitution. And does he not appreciate that the stand these men are taking has been impelled by a deep conviction that the Constitution is bad for Kenya precisely because it serves "communal and partisan" interests—the interests of the White settlers?

It is time the Colonial Office awoke.

100 Arrests In Kenya

Meanwhile Kenya remains unsettled. Three snippets of news which have reached us in the last fortnight pinpoint this. On May 17 and 18 Kenya security forces arrested 102 Kikuyu tribesmen as suspected leaders and organisers of the banned Kiama Kia Mungu secret society. According to the Governor they were all middle-aged men who had been associated with Mau Mau, and were suspected of trying to attain Mau Mau ends through other means. One of their slogans is "Poison not pangas." The worst centre of KKM activity is said to be Kandara where at one time Mau Mau gained strong control of the administration. The continued attachment of Africans to such unpleasant bodies is an indication that the grievances which gave rise to Mau Mau and all its beastlinesses have not been met.

Instead activities are still going on to make Kenya a bigger and better British military base. According to a War Office announcement of May 16, a force of about 1,600 officers and men is due to leave for Kenya next month. It is understood that the force will be required in case of possible trouble in Aden and the Arabian peninsula.

The army can go into Kenya, but liberal white civilians are excluded. That seems to be the meaning of the Supreme Court of Kenya decision to uphold the Chief Secretary's refusal to grant a permanent entry visa to Mr. Erik Marles. Mr. Marles has been acting chief town planning officer to the Nairobi City Council since 1953, but it seems he is not fit to become an immigrant: Mr. Marles told the court that he considered

the authorities were discriminating against him because he had non-European friends and went to parties where he met Mr. Fenner Brockway, M.P. The court, of course, wrapped up its backing of the Chief Secretary in the usual terms—"Immigration...a jealously guarded privilege (except in the days of indentured labour for railways, no doubt!—F.S.M.)...satisfied...no denial of natural justice..." But no clear reason has been given for telling Mr. Marles that he is "deemed an undesirable immigrant." There have been too many of these cases in East and Central Africa recently for one to be anything but sceptical at the authorities' high-flown phrases. Liberty is again in the dock. How long will men put up with chains?

Ghana Admits Eleven To Citizenship

A list of eleven persons, allowed to register as Ghanaian citizens, was released by the Ministry of the Interior on May 14. A disturbing facet of this is that, whereas the Government has expelled about thirty persons since Independence, most of

whom were members or leaders of the Opposition Party, all the members of this new citizens list are Government supporters. A leading member of the Opposition is quoted by the "Manchester Guardian" as saying the list "shows that the Government wants only its supporters to remain in the country." There are no non-Africans in the list.

DRY CHILLIES

Gross 33lbs Bag for 30/6
Strong Brooms with long sticks made by Africans, 25/6 per dozen.

Small Brooms with short sticks 3/3 per dozen.

MAARMANS (Pty) Ltd
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Co: Diagonal & Market Sts, Johannesburg. Phone 33-1664.

Latest Records For Your Selections

Samundar	5 Records	Rok N roll	41/3
Barish	5 "	"	41/3
Mr X	4 "	"	33/-
Aasha	4 "	"	33/-
Paying Guest	4 "	"	33/-
Chori Chori	5 "	Best Music 1956	41/3
Naya Andaz	6 "	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi	8/3
C.I.D. Both Sides	8/3
Devta " "	8/3
Mem Sah b C.I.D.	8/3
Chori Chori Both Sides	8/3
Baarisha and Basant Bahaar	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati 420	8/3

Packing & postage
7/ extra.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 29488,

DURBAN.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Nehru Goes To Kulu Valley

THE Prime Minister, Mr. Nehru, accompanied by Mrs. Gandhi, arrived at Bhunter by an Indian Air Force Dakota.

It was drizzling when the plane touched down at the airstrip.

Thunderous applause from a large crowd greeted Mr. Nehru as he alighted from the plane.

A local band and drums played the welcome music. Thousands of men, women and children in their colourful costumes, cheered lustily as the Prime Minister drove past.

Mr. Nehru preferred to walk through the tiny township of Bhunter and frequently offered garlands to children. A few who were fortunate to be garlanded by him literally danced with joy.

Pak Firing Aimed At Provoking India

Pakistan is strenuously attempting to provoke India into some kind of an armed clash on the Assam border.

It is believed that the recent violent activities of Pakistani nationals and armed forces across the Surma river have no other meaning.

For instance, Pakistani troops intensified their firing across the river recently and damaged a bridge. They aimed the attack on a running train.

Many villages had to be evacuated.

Train Disaster In Saurashtra

Twenty-seven passengers were killed and sixty injured some of them seriously, when the Kirti Express went off the rails near Chamaraj Station, 70 miles from Rajkot.

The accident, said to be the worst in Saurashtra, occurred when the ill-fated train was speeding in utter darkness along the Porbander-Mehsana section of the Western Railway.

Police Open Fire On Striking Workers In Jamshedpur

The police opened fire twice on May 21 in the strike-bound steel town of Jamshedpur to disperse violent crowds. A 24-hour curfew was clamped on the city at midday to avoid further incidents.

At least four persons were injured in the firing, but the injured were carried away by the defiant crowd.

The police, and the troops which had been called out to assist the police were patrolling the deserted streets of the city.

The situation in the steel-town turned for the worst on May 21 when angry demonstrators set ablaze a post office, a co-operative store, a grain shop, a jeep and a land rover, a TISCO office building and the Congress office.

Fifty persons were arrested.

Olivier Calls For Positive Thinking On Race Question

(Continued from front page)

"The time has come for White South Africans to think positively and constructively on this problem."

"We should object most strenuously to the kind of exploitation we are subject to sometimes, that whatever the Government does for the promotion of the welfare of the non-White peoples, is liable to be exploited for political purposes."

"I am not accusing anyone at this stage."

Professor Olivier appealed for the development of the Bantu reserves as being in the interests

of the Bantu and the country generally. If this was achieved, the present generation would have done much to help the problem.

He could see no possibility of White South Africans knowingly moving in a direction that would lead to the non-Whites becoming politically dominant.

"No matter what safeguards there are or system of voting, once you set your feet along that road, turning back becomes an impossibility and there can be no doubt as to the outcome, maybe in 50 or 75 years."

Tsele Says Africanists Not Anti-White

(Continued from front page)

the Africanists, who were actually bitterly opposed to any form of Fascism or any of the doctrines "Reds" like Khrushchev, Lenin or Marx.

The C.O.D., he said, effectively controlled and directed the top leaders of the African National Congress. It employed and fed A.N.C. leaders. It paid for the delegates to attend A.N.C. congresses at which resolutions, drawn up by the C.O.D. months beforehand, were passed.

He had found much that was good in the Liberal Party. It

was opposed to totalitarianism in any form. He had once bated Liberals, "but now I find them to be men."

Dr. Tsele, questioned by a member of the audience, denied that he had been expelled from the Africanist group because he had addressed a Liberal Party meeting.

He told other questioners, who appeared to be angry, that he could substantiate his allegations against the C.O.D. and some African National Congress leaders — "Rand Daily Mail."

Woman's Opinion

By "IDEALIST"

MY readers seem rather silent. Are you having any trouble with the recipes I have published? Do write in and I'll try to help. This week I am publishing a recipe for cauliflower and cheese curry.

Ingredients:

- 1 small cauliflower,
- 1 cup of milk,
- 4 green chillies,
- a tiny piece of green ginger,
- $\frac{1}{2}$ cup cake flour,
- 2 teaspoonfuls of salt (level)
- $\frac{1}{2}$ teaspoon pepper,
- $\frac{1}{4}$ lb cheese,

Put the cauliflower into big pieces and boil it in a little water adding 1 teaspoonful of salt to it. Mix the flour and the milk. Add to it pepper and 1 teaspoonful of salt. Grate the cheese and grind the ginger and chillies finely. Add these to the first mixture and while stirring bring to a semi-thick solution.

When the cauliflower is cooked take the water out and put the cauliflower in an enamel dish. Add to it the sauce and mix with a light hand so as not to break the cauliflower. Leave it in a moderately hot oven for about $\frac{1}{2}$ hour (until it gets fairly red on the top).

This dish would make an excellent lunch for a family of 2. Of course you can double the ingredients if you wish.

Recipes and articles concerning women would be welcome. Address letters to:

THE IDEALIST,
c/o "Indian Opinion",
P/Bag, Durban, Natal.

WANTED

Muslim Priest/Teacher. Salary £25 per month. Free Board and Lodging. Also free Lights and Water. Increment of £12 yearly.

Applicants must state qualifications and enclose Testimonials with application to:

Stanger Madressa Anjuman
Islam,
P.O. Box 202, STANGER.

WANTED

A tutor required for Potgietersrust to teach Arabic, Urdu and to perform Imamut

Potgietersrust Muslim
Jamah,
P.O. Box 94,
POTGIETERSRUST.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

We have pleasure in announcing to the general public that we are now specialising in Indian and Pakistani goods. The following are only a few of the many wide range of lines we offer:

CAROM BOARDS

Ordinary Rubber Cushion	£5	5	0
" Nickle Corner	£4	4	0
Two-In-One Carom Draft Board--			
—Rubber Cush.	£5	15	0
" " " Nickle Corner	£4	15	0

ALL WITH STICKER And MEN, TETS COMP.

AGARBATTI

Gateway of India—Tins	6 Tola	10/6 Each;	3 Tola	5/6
Three Roses	" 6 "	9.- "	3 Tola	4/6
Lata Mangeshkar	" 4 "	4/6 "		
3 Jyothi	1/6	Each.		

India: Steamer Brand No. 444—8 6 Doz.

Pakistani: " " No. 444—6/6 Doz., No. 10 16/6 Doz

Pakistani: Captain 27/6 Doz., Mysore Soogandh 24/- Doz.

Pakistani, Rose 24/- doz.; Darbar 37/6 doz.;

Meelat 37/6 doz.

Also wide range of Sarees, Glass and Plastic Bangles, Immitation Jewellery, Clocks, Toys, Games, Novelties, Radios and Electrical Goods.

A. K. HOUSEN & SONS,

116 Queen Street. Phone 27349. P.O. Box 2168.
DURBAN.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

**NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF
AUSTRALASIA LTD.**

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

**A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES**

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

★

માણસે બહારના તત્વ પર છત મેળવી છે પણ પોતાની અંદર ના તત્વોનો તે શુભામ બનતો નથી છે. અને છતાં તે પોતાને આત્મક કહેવડાવે છે.

—રાધાકૃષ્ણન.

✧

પુસ્તક પક યુ—અક ૨૦

તા. ૩૦ મે, ૧૯૫૮.

પુસ્તક નકલ પે. ૪

મી. કીસ્ટોફર ગેલનું અવસાન

આજે આ છાપવા જતા અમને દુઃખ સમાચાર મળ્યા છે કે; મી. કીસ્ટોફર ગેલ ગઇ કાલે તા. ૨૮-૫-૫૮ના ગુજરી ગયા છે. આ સમાચાર અમને એકદમ ચોકાવ નારા છે. મી. ગેલ સાથે અમારે ઘણું અંગત સંબંધ હતો. વાંચકો તેમના લેખોથી પરિચીત છે જ. ખાસ કરી ઇંગ્લીશ વાચકો. તેમના વિદ્વતા બધાં લેખો એજ તેમના જીવનું એક સુંદર કાર્ય ગણાય. કારણ મી. ગેલ ૧૩ વર્ષથી આર્થિક લંગસમાં હતાં અને સાવ ખાટલા વસ કે પડપુ પછુ ફેરવવું ભારે પડે. એવી સ્થિતિમાં તેમની બધી જીવન શક્તિ તેમના મનજ અને ચહેરા પર પ્રકાશીત થતી જણાતી. તેમનો પ્રેમાળ સ્વભાવ એ સૈત્રી માટે એક આકર્ષણ હતું. શ્રી ગેલ વધે પહેલા ટુક વખત માટે હાઈમાં સીનીલ સર્વન્ટ હતાં. અને તેમનો જન્મ લંડનમાં ૧૯૧૭માં થયો હતો. ૪૦ વર્ષની ટુકી જીવનના થોડા વર્ષો તેઓએ આ દેશમાં જે ગાળ્યા છે. તે સમય માં મોતને ખીછાને સુતા સુતા બીન-ગોરાઓની લેખો દ્વારા અને સલાહ સુચના દ્વારા ઘણી સેવા કરી છે.

શ્રી ગેલનો સંબંધ આ પત્ર સાથે હતો તે કરતા પણ વધુ તેઓ સ્વ. મણીલાલ ગાંધીના એક અંગત મિત્ર હતાં, અને તેમના અવસાન પછી ગાંધી કુટુંબના એક સલાહકાર અને શુભેચ્છક મિત્ર રહ્યા હતાં.

તેમના પત્ની નર્સ અને મસાજ કરનારા છે. તેમની અનંત સેવાને પરીણામે તેઓ આટલા

વર્ષ સુધી કાંઈક રોગ મય છતાં શાંત અને સુખી જીવન જીવી શક્યા. એમને ભેતા જ માણસ ના હીલમાં થાય કે આવા આ માણસ આટલા વિદ્વતા બધાં અને બહાદુરી બધાં લેખો લખી શકે છે જ કેવી રીતે. તેમની આખો હમેશા પ્રેમ વર્ધાવતી અને રોગનું નામ નિશાન પણ જાણે તેમના ચહેરા પર જણાતું નહીં.

મી. ગેલના અવસાનથી તેમની પત્નીને જે ખોટ ગઇ છે તે અનિવાર્ય છે. પણ તેઓ ખાત્રી રાખે કે તેમના પતિના અવસાન થી સામાન્યપણે બીન-ગોરાઓને અને આ પત્રને તેમજ ખાસ કરી ગાંધી કુટુંબને અંગત ખોટ પણ થઇ છે. અમને ખાત્રી છે કે, ડુનીયાના વિચાર લોકો અને ખાસ કરી લીબરલ મતના લોકો

તેમના અવસાનથી ડુખી થશે. મીસીસ ગેલને એ એક આત્મા-સન છે કે, તેમના પતિના અવસાનથી તેમને થયેલા દુઃખમાં સમસ્ત ડુનીયાના બીજા અનેક સહભાગી છે.

અમે અમારી હાર્દિક દીલ-સોજી મીસીસ ગેલને વ્યક્ત કરીએ છીએ અને મરણના આત્માને ચીર શાંતી ઇચ્છીએ છીએ.

મી. ગેલના શબ્દોમાં કહું તો તેઓ કમ યોગી હતાં. અને તેમના મીત્રની જેમ તેઓ (મણીલાલ ગાંધી) આ દેશની સ્વતંત્રતા માટે રાત દિવસ જીવતા હતાં. આથી મી. ગેલ હમેશા કહેતા કે, કદાચ મરણ બાદ જ પુનર્જન્મ હોય તો ફરી આ દેશમાં અમે અવતરશું અને આ દેશની સેવા કરશું.

પોતાના ક્ષેત્રમાં ઉત્તમ થઇ શકે. પછી એ પ્રમાણે દક્ષિણ આફ્રીકા ના ભાગલા પાડવા જોઈએ, જેથી એક ગોરૂ રાજ્ય અને બીજી બાજુ બાન્ડુલું રાજ્ય વિકસે.

આ દેશનો સવાલ રંગભેદ અથવા સંસ્કૃતિનો નથી, પણ અહીંની ગોરી પ્રજાને એમ છે કે તેઓજ ફક્ત આ દેશમાં રાષ્ટ્રીય અસ્તિત્વ ધરાવે છે.

માફ માનવું છે કે ગમે તે નીતી આપણે ધરાવીએ, પણ જ્યાર સુધી ગોરા અને બીન-

ગોરાઓ વચ્ચે સમજૂતી નથી, અને લેહલાવ અને અસહકાર છે, ત્યાર સુધી આ દેશને માટે ઉજ્જવળ બાવી નથી.

એક બીજી કોમો વચ્ચેની વર્તણૂકમાં, સભ્યતા અને માનવતાનાં સિદ્ધાંતો હમેશા હોવા જોઈએ. અને કોમો વચ્ચે, એવી ભાવના કાયમ રહે એ જોવાની દરેક સભ્યની, અને સરકારની ફરજ છે. આજે સમય આવ્યો છે જ્યારે આ દેશની ગોરી પ્રજાએ ગંભીર વિચાર કરવો જોઈશે.

વેરૂલમમાં ગરૂપ એરી-યાઝ સામે વિરોધ

ગરૂપ એરીયાઝ મોર્ડે વેરૂલમ માટે એક યોજના બહાર કરી છે, જેથી લાંબી નાની અંગ્રેજી કોમ કે જેની સંખ્યા ૩૦૦ વ્યક્તી કરતાં વધારે નહીં હોય એમને વેરૂલમનો અડધો ભાગ આપવામાં આવે છે, અને બીજો અડધો ભાગ વેરૂલમની હોર્ડી કોમને કે જેની સંખ્યા ૩,૦૦૦ કે તેથી પણ ઉપર છે એને મળશે.

આવી બહારતને લીધે વેરૂલમના ટાઉન હોલમાં સમા ભરવામાં આવી હતી અને ભરવક હોલમાં નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો કે આવી અન્યાયી યોજનાને ઉત્તેજન આપવા તેઓ ન હતા ઇચ્છતાં અને તેથી એની જગ્યામાં બીજી યોજનાની સુચના કરવાને બદલે તેઓ આખા ગરૂપ એરીયાઝ એક્ટનોન સંપૂર્ણ પણે વિરોધ કરે છે.

આ સભામાં મી. એલન પેટન, એડવોકેટ માલ એડવોકેટ જે. એમ. ડીકોર્ડ અને જે. એન. સીંગે ભાષણો કર્યાં હતાં. સભાના પ્રમુખ મી. આય. સી. મીર હતા. સભામાં એક કમીટી સુઠવામાં આવી હતી જે ગરૂપ એરીયાઝ મોર્ડે સમક્ષ વેરૂલમના મોર્ડે નો નિર્ણય રજૂ કરશે.

મી. એલન પેટને એમના ભાષણ દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે આવા કાપદાને મોર્ડે પણ જાતવું ઉત્તેજન આપવું ન જોઈએ અને જે લોકો પોતાના હાથ રવચ્છ રાખવા ઇચ્છે છે એમને આ કાપદાથી દૂર રહેવું જોઈએ.

રંગભેદના સવાલ ઉપર ઉંડો વિચાર કરવાની પ્રોફેસર એલીવીયરની હાકલ

પ્રોફેસર એલીવીયર. જેઓ સ્ટેલનબોરા યુનીવરસીટીના બાન્ડુ વિભાગના પ્રોફેસર છે, એમને કેપટાઉનમાં ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, આ દેશમાં પોતાની રાજનૈતીક વિચારશ્રેણીને મક્કમ કરવાનો ગોરાઓને અધીકાર છે. અને જો આ વસ્તુ સ્કિસ્કારવામાં આવે તો પછી બીન-ગોરાઓને અને ખાસ કરીને બાન્ડુઓને પણ એવો હક આપવો જોઈએ, અને ત્યાર પછી જ, બન્ને કોમો પોત

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૩૦ મે, ૧૯૫૮.

નેટસના સંપર્માં તડ પડી રહી છે?

લનબોશમાં ભરાયેલી સાધ્ના ડેન્કરન્સ દરમીયાન મી. સોયરે અમેરીકાના “ડોલર શાહીવાદ” ઉપર હુમલો કર્યો હતો. આના જવાબમાં અમેરીકાની સરકારે પોતાનો વિરોધ પશુ બહાર કર્યો, પણ અગત્યની વસ્તુ એ છે કે મી. સોયરને ખાનગી રીતે આફ્રિકાનસ ભાવાના એક ભણીતા વેપારી અને નાણા શાસ્ત્રી ડો. એમ. એસ. લોનો સાથે છે. એમને આર્થિક સ્વતંત્રતાની સીમાસા કરતાં કહ્યું હતું કે, પરદેશના નાણા સંબંધને લીધે કદાચ દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર એના રાજનૈતિક સવાલો માટે દખાણુ કરવામાં આવે.

આ બનાવો ઉપરથી એમ જણાય છે કે આફ્રિકાનરોમાં તડ પડવાના ચીન્હો દેખાઈ રહ્યા છે. જે લોકો વગર મિચારે દક્ષિણ આફ્રિકાને પ્રભુસત્તાક રાજ્ય હમણાજ બનાવવા ઈચ્છે છે અને જે લોકો વિચારે છે અને હાલની આર્થિક સ્થિતિ ભેટા આ પગલુ લેવા માટે નામુશ છે એ બે પક્ષોમાં અણુ બનાવનો સંભવ છે. સોયર અને લો જેવાઓ, ખરી હકીકતો સામે આંખ આડા કાન કરી દેશમાંથીજ આફ્રિકાનરોને જોઈતા નાણા મેળવવાનો વિચાર રાખે છે. મલાન અને સ્ટ્રાયડમ એટલી હદ સુધી ન જતા મર્યાદામાં રહીને કામ કરવા ઈચ્છે છે.

આ બંધી વાતોને વધુ મહત્વ એટલા માટે મળ્યું છે કે, પ્રોફેસર એલ. જે. ડયુપ્લસીએ જોહાનીસબર્ગના “સ્ટારમાં” એક પત્ર લેખ્યા છે જેમાં તેઓ છે. કે, જણાવે આફ્રિકાનરોમાં ના “ખાસ પક્ષ” સાથે અંગ્રેજી બોલનારા ગેરાઓને એકત્ર થઈ પ્રભુસત્તાક રાજ્ય સ્થાપવું જેમાં અંગ્રેજી અને આફ્રિકાનસ સંસ્કૃતિને કાયમ રાખવામાં આવે.

એક બાલુ “ડોલર શાહીવાદ” ઉપર હુમલા થાય છે, ખીલ બાલુ સાધ્નાએ ખીન-ગેરા નેતાઓ સાથે મળી એક ડેન્કરન્સ ભરવાનો નિર્ણય કર્યો છે અને હવે પ્રોફેસર ડયુપ્લસીએના પત્ર ઉપરથી એમ જણાય છે કે તેઓ અંગ્રેજોને સોયર, લો અને ફરલુઅડ જેવા આફ્રિકાનરોથી વિરૂદ્ધ યદ આફ્રિકાનરના “સુખ્ય પક્ષ” સાથે યદ પ્રભુસત્તાક રાજ્ય સ્થાપવા મંદહ કરવાં કહે છે.

આના ઉપરથી ઘણી વસ્તુઓ ઉપર પ્રકાશ પડે છે. સાધારણ રીતે એમ જણાય છે કે, ઇલાયદાપણાના સરજનારાઓ એ અણી ઉપર આભ્યા છે, કે તેઓમાં મતભેદ દેખાય છે અને તેઓમાં ભાગલા પડવાનો સંભવ ઉભો થયો છે. એક પક્ષ લોહીની નદીઓ ઠંહેવડાવવા તઈયાર થયો છે, અને ખીલે પક્ષ ખીન-ગેરા ઓ સાથે વાટાઘાટ કરવા ઈચ્છે છે.

વાંચકોને અપીલ

આ પત્રનું સંચાલન જેહા રાા વર્ષ થયા મારાથી બને તેટલું સારી રીતે કરવા મિત્રોની મદદથી મે પ્રયત્નો કર્યા છે. મારા પુત્ર શ્રી. અરુણ માંધીના લગ્ન પ્રસંગે હું ત્યાં જવું એવી ઘણા સ્વજનોની અહીં યતા હાંદમાં ઇચ્છા હતી. સ્વાભાવીક મા તરીકે મારી પશુ એવીજ ઇચ્છા હોય. આ ઉપરાંત આ સંસ્થાને અને આ પત્રને બોલે મારા મળ ઉપરવટનો હોવાથી આ અહીં વર્ષમાં મે ઠીક ઠીક છાવન શકતી ખોષ છે. આથી થોડા દિવસનો આરામ અથવા કહું તો કામ ફેર જરૂરી હતાં. આ બધાનો વિચાર કરતા શીનીકસ ટ્રેલે સોપવું એ એક સુખ્ય વિચાર મુજબનો હતો. અને આજે પશુ જવાની ઘડી સુધી તે મુજબ છે. ઘણાને તે સંભાળવા કહી બેયું પશુ પ્રવૃત્તિમય છાવનને કારણે આવો સમય કાઢવો કાઢીનેજ પોસાય તેમ ન હોવાથી અને મારે ખાસ ગુજરાતી જાણનાર બ્યકતી વળી તે ઈંગ્લીશ જાણનાર હોવી જોઈએ એવીની જરૂર હતી તે મેળવી નથી શકી. આ બધો સવાલ હોવા છતાં બને પુત્રી એ સીતા અને ઇલાએ નબાવી લેવાનું માથે લીધું છે, અને તેમાં તેઓ વાંચકોને અને મિત્રોને સાથ ઇચ્છે છે. મને આશા છે કે વાંચકો પોતાના લવાજમો અને કાંઈક ઉપયોગી વાનગીઓ મોકલી ખાસ કરી ગુજરાતીમાં આ પત્રને ચાલુ રાખશેજ.

અમારા મિત્ર અને મુખ્યમંત્રી શ્રી લક્ષ્મણાઈ (એલ ડેરી) ઉઠા ચોડા વખતથી હૃદય રોમ, મીઠી પીસામ અને ભોહીના ઇલાજથી ખીમાર છે. આવી તખીયતમાં તેમને શીનીકસ બોલાવી આ બોલે માથે મુકવાનું દિલ ચતું નહોતું. પશુ તેઓએ પોતેજ એ કાર્ય માથે લેવા ઉદારતાથી પુથી ખતાવી છે અને તેઓ ટુંક સુદતમાં આ કામ સંભાળવા આવી જશે. છતાં તેમની તખીયત ભેટા વધુ બોલે ન પડે એ વાંચકો અને મુખ્યમંત્રી ભંચેજ એમ માનું છું. નમસ્તે સાથે ક્ષમાયાચના ચહ વિદાય લવું છું.

સુશીલા બાંધી.

વિદાય સમારંભ

ડરબનના શ્રી. ગુજરાતી મહિલા મંડળે તેમના ઉપ-અધ્યક્ષ શ્રીમતી ગાંધી દેશ જતા હોવાથી એક સમારંભ તા. ૨૮-૫-૫૮ના ભારત હોલમાં ઘોઠવ્યો હતો. શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી ના કાર્યોની તારીફ કરતા પ્રવચનો બાઈએ તથા બેનો તરફથી કરવામાં આભ્યા હતાં. શ્રીમતી ગાંધીએ તેમનો આભાર માની તથા બેનોના પ્રેમને લાખક યવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી આભાર માન્યો હતો.

“ડોલર શાહીવાદ” ઉપર યુનાઈટેડ સ્ટેટસનો વિરોધ

એ ખીલની ૨૮મી તારીખે સાધ્નાની ડેન્કરન્સમાં બાપણુ કરતી વખતે મી. સોયરએ અમેરીકાની ડોલર નીતી ઉપર જે હુમલો કર્યો હતો, તેના જવાબમાં અમેરીકાની સરકારે વિરોધ દર્શાવ્યો છે. યુનાઈટેડ સ્ટેટસના એલબી મી. ડેનરી બાયરોડે એ વડા પ્રધાન મી. સ્ટ્રાયડમ સાથે ખાનગી વાત કરી હતી. અમેરીકાનેનું કહેવું છે કે મી. સોયરએ જે “ડોલર શાહીવાદ” પર હુમલો કર્યો છે, એ વાદનો લાભ દક્ષિણ આફ્રિકાને પશુ ઘણો મળ્યો છે. આજે યુનીયનમાં યુનાઈટેડ સ્ટેટસે લગભગ ૩૦૦,૦૦૦, ૦૦૦ ડોલર રોક્યા છે. મી. સોયર મી ટીકા વેપારી સંબંધને કેટલી હાની પહોંચાડશે એ કહેવું મુશ્કેલ છે.

અમેરીકાને વેપારીઓનું કહેવું છે કે, મી. સોયરની બાંધા રશીમનું બોહીનાં જેવી છે. આ ટીકોની ઉપરજ મી. લોએ ડેપુટીનમાં એમ કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં પરદેશીઓને વેપારમાં ઘણા નાણા રોક્યા છે. આવી બધી વાતોને પરીણામે સરકારને માટે પીસાની તંગીનો સવાલ મળ્યો ખીનર ખનવાનો સંભવ છે. આજે પરદેશી નાણા અને વેપારની અગ્રહતને લીધે યુનીયનમાં કર ભરનારાઓને પા. ૩ ને મહત્તે પા. ૪ ભરવા પડે છે. સરકાર તરફથી જે આવી ટીકાઓ કાયમ રહેશે તો, કદાચ કર ભરનારો ઓને પા. ૫ ભરવા પડશે. જેથી સરકાર પોતાની બધી નાણાની ચોંટનાઓને પાર પાડી શકે.

પ્રેમમાં ઇર્ષ્યા

ચક્રવર્તી રાજગોપાલાચાર્ય

અનુ. સુ. ક.

એક સીંદણ હતી. તે જંગલમાં રહેતી હતી. તે ધરડી થઇ ગઈ હતી. તેથી તેના શરીરમાં પહેલાંના જેવી તાકાત રહી ન હતી. તેણે એક નવજવાન સીંદને શોધી કાઢીને પોતાની જીવાન દીકરીનાં લગ્ન તેની સાથે કર્યાં.

શરૂ થઈમાં તેના દિવસ આનંદમાં પસાર થવા લાગ્યા. તેની દીકરી અને જમાઈ અને જણ શિકાર કરી લાવતાં હતાં, એમાંથી ધરડી સીંદણને પથ્ય પોતાના પુરતું ગળી રહેતું હતું. તેને હવે મહેનત કરવાની જરૂર નહોતી. દીકરી પોતાની માની યરોબર સંભાળ લેતી હતી.

પરંતુ ધીમે ધીમે ધરડી સીંદણના મનમાં કષ્ટનો આવ પેદા થવા લાગ્યો. તે વિચારવા લાગી કે, 'દીકરી હવે પહેલાંની માફક મારા ઉપર વહાલ રાખતી નથી. તે તો હંમેશાં પોતાના પતિની સાથે રહી છે અને મારું તો કશું ભેતી જ નથી!'

પરંતુ ખરી રીતે એમ ન હતું. દીકરી પોતાની માની હંમેશાં સાર-સંભાળ લેતી હતી. માને તે ખુબ

ચાહતી હતી. પોતાનાથી થકમ હોય એટલું તે પોતાની મા માટે કરી છુટતી હતી. ઉલટું એના પતિ સીંદને હંમેશાં એમ લાગતું હતું કે, 'મારી પત્ની હંમેશાં પોતાની માની જ ફિકર કરી કરે છે અને મારા તરફ સાવ ઉદાસીન છે!'

એક દિવસ ધરડી સીંદણે દેવીની પાસે પોતાની દીકરી સામે ખુબ દુઃખી થઇને ફરિયાદ કરી.

એ સાંભળીને દેવી કહેવા લાગી: "દીકરી, તારો પોકાર સાંભળીને હું અહીં આવી પહોંચી છું. તું ખુબ ભાગ્યશાળી છે. તારી દીકરી તારા પર ખુબ જ પ્રેમ રાખે છે. પરંતુ તારે માટે એ પોતાના પતિનો ભાગ નહીં કરી શકે. તે જ એનાં લગ્ન એની સાથે કર્યો છે ને?"

"હા, દેવી માતા! આપ યરોબર જ કહો છો. પરંતુ મને એવી કલ્પના સુધાં નહોતી કે, મારી દીકરી લગ્ન પછી મને એકદમ ભૂલી જશે. મારે હવે જેમ અને તેમ જલદી આ દાની દુનીયા છોડીને આપની પાસે

ચાલ્યા આવવું છે. મારાથી અહીં નહિ રહેવાય!" એમ કહીને ધરડી સીંદણ રડી પડી.

"તું તો સાવ યુરખ છે! આવી બાત તું નકામી કરે છે." એમ કહી ને દેવીએ તેને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો. પરંતુ સીંદણે રડવાનું ચાલુ જ રાખ્યું. છેવટે દુઃખમાં ને દુઃખમાં તે એક દિવસ મરી ગઇ.

દેવીની કૃપાથી ધરડી સીંદણ આ વખતે માણસ રૂપે અવતરી. તે એક સારા પરિવારમાં વધુ જન્મીને ગઈ. લોકો એને કમળા કહીને યોલાવતા.

કમળાએ પોતાના નવા ઘરમાં ભેરું કે, એનો પતિ સુંદરસીંદ પોતાની મા તથા બહેનોને ખુબ ચાહતો હતો. કમળા અભરાવા લાગી કે, તે પોતાનું વહાલસોયું પિયર છોડીને અહીં ક્યાં આવી પડી? તે પોતાનાં માબાપને કષ્ટો આપવા લાગી કે, મને આવા તે કેવા ઘરમાં ધોષી યુદ્ધી? તે એવું માનતી હતી કે, એનો પતિ એને ચાહતો જ નથી.

એક દિવસ કમળાએ પોતાના પતિ ની આમળ પોતાના મનને ઉભરો ઠાલવતાં કહ્યું: "તમે કમાઓ તો છો, પરંતુ તમારી કમાઇના બધા જ પૈસા તમે તમારી માને શા માટે આપી દો છો? મારા તો તમે વિચાર જ કરતા નથી. મારે પથ્ય મારા અર્થ માટે થોડાવહ્યા પૈસા ભેંધએ કે નહીં?"

સુંદરસીંદે બોલ્યો: "બધા લોકો પોતાની કમાણીનાં પૈસા માને જ આપે છે; એમાં ખોટું શું છે?"

"શું તમને એમાં તુકસાન જેવું દેખાતું નથી? તમારી મા તો, જે કંઈ તમે એને આપો છો, એ બધું છાની રીતે પોતાની દીકરીએને મોકલી દે છે! એને તમારી જરૂરો ચીંતા નથી." કમળાએ કહ્યું.

"પરંતુ કાંઈ મા પોતાની દીકરીએને ને ચાહતી હોય, તેમાં ખોટું શું છે?" સુંદરસીંદે કમળાને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો.

પથ્ય એથી કમળાના મનનું સમાધાન ન થયું. થોડા દિવસ પછી તેને એક સુંદર બાળક અવતર્યું. પરંતુ પોતાના મનની બંધનતામાં ને બાળકમાં તે ખીમાર પડી ગઇ અને બાળકના જન્મ પછી થોડા દિવસને આંતરે, મરી ગઇ.

ખરથ્ય પછી તેનો આત્મા દેવી પાસે ગયો.

દેવીએ પૂછ્યું: 'પ્રેમ, હવે કંઈ સમજવામાં આવ્યું? જ્યારે તું સીંદણ હતી, ત્યારે તું તારી દીકરીથી નારાજ થતી હતી કે, પતિપત્ની પોતાના પ્રેમમાં માને ભૂલી જાય છે. હવે કહે, મનુષ્ય-જન્મમાં તને શો અનુભવ થયો?'

"હા, હવે સમજાયું આવી," સીંદણે કહ્યું. "પતિ અને પત્નીનો પ્રેમ ભેંધને એને ક્યાં કરવી ન ભેંધએ, એ હું હવે યરોબર થીબી ગઇ છું. પરંતુ દેવી મા, મને-તમે ફરિને સીંદણ બનાવી દો; એ ભેંધ કે માણસો ઘણા ખરાબ હોય છે. હું એ લોકો વચ્ચે પાછી જવા નથી માગતી."

દેવીએ ફરિને કહ્યું: "તારું બંધનું હજી ગયું નહીં કે? તું હવે ક્યાં જ ન જ; મારી પાસે જ રહે."

નવસારીમાં પ્રજાપતિ

આશ્રમ

નવસારી શહેરમાં રૂપીયા દોઢ લાખને બંધાયેલા પ્રજાપતિ વિદ્યાર્થી આશ્રમના નવા મકાનની તથા આશ્રમ ના રાષ્ટ્ર મોહત્સવ સંસ્થા યચીસ વરસના આશ્રમના શુભપતી અને પ્રજા પતી કૌમના આગેવાન શ્રીયુત શુભાચ દાસ દ્વારામ પટેલના હસ્તે થયું હતું. આ પ્રસંગે પ્રજાપતી ભાઈ બહેનોએ સારી સંખ્યામાં દાબરી આપી હતી. આ પ્રસંગે શ્રીયુત શુભાચદાસને રાંડે-શીયાના પ્રજાપતી બંધુઓ તરફથી તથા ટ્રાંસનાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન તરફથી રૂપીયા ૫૦૦૦ આપવામાં આવ્યા હતાં જે તેમને આશ્રમના વિદ્યાર્થીઓ માટે અર્પણ કર્યાં હતાં, તથા દર વરસે રૂપીયા ૫૦ વિદ્યાર્થીઓને ભેળવામાં મદદ કરવા માટે પ્રયુષ્ઠે ભંદેર ક્યું હતું. પ્રયુષ્ઠે બોલતાં જણાવ્યું કે આ આલીદાન મકાન પ્રજાપતિ કૌમના દેશમાં તમા પરદેશ માં વરતા બાઇબેની મદદથી બાંધી બકાયું છે. વિદ્યાર્થી આશ્રમ આજથી ૨૫ વરસ પહેલા શરૂ કરવા માં આવ્યું હતું આને ૧૩૩ છોકરા એ આશ્રમમાં રહી અભ્યાસ કરી રવા છે. આશ્રમમાં બણીને બધાં વિદ્યાર્થીઓ દેશ પરદેશ તથા અહીં સારી નોકરીઓ કરી રવા છે.

કીશોરલાલ મશરૂવાબા કૃત સંસાર ધર્મ ૬૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક) ૭૦
ઉદ્ધેશી અબીનય ૯૬
મળવાતું ઠેકાણું: આ. ઝોશીસ
Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

બી-આઇ મુ'બઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે સુસાફરી કરે છે.

સ્વીમર ક'પાલા કાલ્દી એના આવશે.
મુ'બઇ જવા ફાટી જીનના ઉપકરો.
સ્વીમર કરંગા ૩૦મી જીન ૧૯૫૮ના આવશે.
કરાંચી થઇ મુ'બઇ જવા પમી જીલાઇ ૧૯૫૮ના ઉપકરો.
મુ'બઇ અથવા કરાંચીનું લાડું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	ઝોરાક	વગર	પં. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ કલાસ	"	"	"	પા. ૧૦-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શોખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરાંચી."

થોરો અને ગાંધી

વિજયશંકર ભટ્ટ

થોરો સોસાયટીના આશયે 'ટ્રાન્સેન્ડન્ટાલિસ્ટ્સ' માં (માસાચુસેટ્સ) તા. ૧૩-૭-૧૯૦૧ના રોજ દોંદના રાજકુલ થી. અનનવિદારી મહંતાએ ઉપરને મથાળે એક આપણુ આપેણુ, તેના ઠેટલાક મુદ્દા ટુંકમાં નીચે પ્રમાણે છે :-

૧. થોરો અને ઇમર્સન તથા છુદ્ધિ થી પર એવા પ્રદેશોમાં દષ્ટિ દોડાવ નારાઓએ (Transcendentalists) હોંદી સંસ્કૃતિનો અધીયે બાણુથી અભ્યાસ આદર્યો, હારે આનંદનાં ઝડપી સાધનો ઉપલબ્ધ નહોતાં.

૨. થોરોના વિચારોએ ગાંધીજીને આકર્ષ્યા અને એમણે 'ઇન્ડિયન ઓરિયન્ટલિસ્ટ્સ'માં થોરોના વિચારોનું ભાષાંતર રજૂ કરવા માંડ્યું.

૩. થોરો અને ગાંધીજી—બંને સ્વયંશીલક હતા; લોકસંપર્કથી અળખા રહેતા ફિલસૂફ નહોતા.

૪. થોરો વ્યક્તિવાદને અંતિમ છેડે જવાથી જે ન સાધી શક્યો, તે સાધના ગાંધીજીએ સામુદાયિક પ્રયોગો કરી ઘણે અંશે સિદ્ધ કરી બતાવી.

૫. ગાંધીજી અને થોરો—બંને પ્રત્યક્ષ આચરણુ કરી બતાવી પોતાની બનતને કસી બેતા; 'કહેણી તેવી કરણી કે રહેણી' રાખવા હંમેશાં પ્રયત્નશીલ રહેતા.

૬. બંને સામુદાયિક શક્તિ ભગ્ન કરવા મથી રહ્યા હતા. આત્મોત્તરિ સાધી ચૂક રહેવામાં એ માનતા નહોતા. બંને જાણુ જડ બનતા જતા માનવી અંતઃકરણને સભાગ બનાવવા મથ્યા છે; અને એ બીતરનો અવાજ, બસેને ઘણો ધીમે અને ધીરો હોય, પણ એની ત્રણુ પ્રત્યેક વ્યક્તિને થાય એ અર્થે બંનેએ પોતાની શક્તિ ખર્ચી છે.

૭. બંનેનો અનંતરાગનો અવાજ એક પ્રકારની નૈતિક સભાનતા છે; અને આ સભાનતા બદોળા ક્ષેત્રમાં વિસ્તૃત બને, તે ભોક્ષાહીનો પાંચે મજબુત બને છે, એમ તે વિષયના બાણુકરો કહે છે.

૮. અને આથી જ ગાંધીજીએ લખમગ ત્રણુ દસકા સુધી પોતાની સામુદાયિક સાધના ચાલુ રાખીને આખાયે દેશને સંરળો સભાગ બનાવ્યો.

માનવી ચિત્તની બીતરમાં ઉડે વરી રહેલી સદ્ભાવનાને ઉપર ખેંચી લાવવા માં બંનેનો શ્રાણો નાનો સૂનો નથી. બધાયે થોરો કે ગાંધીજીના ઘષ્ટ શો; પણ આ બીતરમાં રહેલી સદ્ભાવના ની સુવાસ સૂંધી જીવન ધન્ય બનાવી શકાય અર્થે.

થોરોએ કહ્યું છે તેમ, 'ઘણા તમારા નેટલા સારા થાય, એ એટલું અમમનું નથી; પરંતુ ક્યાંક થોડીક પણ નિભેળ

સદ્વરણુ મોજૂદ હોવી જોઈએ. કારણ કે, તે આખા જીવાને ખમીર યડાવશે.'

૯. ઉપરના વિચારના ફળરૂપે ગાંધીજીએ પ્રબંધને સત્ય અને અહોંસા ની ભેટ ધરી; અને સામુદાયિક ચેતના પ્રમટાધીને પ્રબળની ચૂક શક્તિની પિછાણુ કરાવી. અણુબોંબથી પણ વધુ કાંમિયાબ નીવડી શકે છે, તેવો વિશ્વાસ જમતની પ્રબળોમાં એમણે જગવ્યો છે :

“સામાજિક દબાણ અને ક્રાંતિના સાધન તરીકે અહોંસક પ્રતિકારનું શસ્ત્ર જ આધુનિક જમતને ગાંધીજીની અપ્રતિમ દેણુ છે. જમતના લોભોના વિચારો અને કાયો ઉપર અસર પાડનાર ઘણાય સામાજિક અને આર્થિક સિદ્ધાંતો અને ફિલસૂફીઓ નેટલું જ તે પ્રબળ તેમ જ સર્જક નીવડ્યું છે.”

૧૦. આ પ્રકારની વિચારસરણીમાં થી અરાજકતા નહિ જન્મે? એવી શંકા થાય ખરી; પણ આ અરયાને

છે. આપણી નૈતિક શક્તિ યોગ્ય રીતે વિકસાવીએ, તે શંકાને સ્થાન નથી. નૈતિક શક્તિનો વિકાસ કરનારા સનાનાં સ્થાને ચેળવવા ખટપટો નહિ કરે.

૧૧. નૈસર્ગિક દોષની પાછળ પણ બીજરૂપે સામાજિક સદકારની ભાવના હોવી જોઈએ. આ ભાવનાનું મૂળ બીતરની કરારી (Social contract) ભાવનામાં છે. એટલે આ કરારી ભાવનાના વિકૃત સ્વરૂપથી ન દોરાતાં તેને વિશુદ્ધ બનાવવા મયતું જોઈએ.

૧૨. દેય દેશ વચ્ચેની તકરારોમાં હણુયે બગ અને હોંસાનો ઉપયોગ થાય છે. આ પરિસ્થિતિ ખતરનાક છે. એમાં આપણી સંસ્કૃતિનો અચુક વિનાશ છે.

આંહી જ ગાંધીજીની અહોંસક વિચારસરણી અને તેની પાછળની ઉદાત્ત ભાવના નકરર કામ આપવા શક્તિશાળી છે.

ઉપર નિર્દેશ કરેલાં માનવી મૂલ્યો વિચારવા થોરો અને ગાંધીજી આપણને આમંત્રે છે.

મારા મ મમાં આવેલા ખેતરને પાણી પાષ રહ્યા છું.”

આ સાંબળાને પેલો પડો ખડખડાટ દસીને ખોલ્યો : “વાહ ! તારા જેવો ખેતરૂક મળવો મુશ્કેલ છે ! અદમા ગામમાં આવેલા ખેતરને આમ પાણી મળે ખડું ?”

નાનક સાહેબ ખોલ્યા : “મહારાજ, તમે આ બધા બનાવણુઓના મરી ગયેલા બાપદાદાઓને સ્વર્ગમાં પાણી પહોંચાડી શકો છો, તે પછી મહું ખેતર તો અહીં નજીકમાં જ છે; તેને શા માટે પાણી ન પહોંચે ?”

પુ ર ચુ ર છુ

—ખંભાત ખાતે તેલના સંશોધનનું કાર્ય એપ્રીલમાં કામ શરૂ થશે. આ માટે રશીયાના વૈજ્ઞાનીકો તથા ૩૦ જેટલાં વેગનોમાં યંત્ર સમગ્રી પણ આવી ગઈ છે.

—નવા નાઇરાબી એરપોર્ટમાં ત્રણ મહાન એમ્બલ કંપનીઓ જેવી કે સ્ટાન્ડર્ડ વેકયુમ, શેલ અને બ્રીટીશ પેટ્રોલીયમ એકે લાખ સીતર હબર પાઉન્ડને ખર્ચે એક મીનીટમાં ૪૫૦ ગેલન પેટ્રોલ રાક્સરી હવર્થ જડાબેને પુર્ક પાડી શકે તેવી તુલન દબની સગવડો આફ્રિકાના ઇતિહાસમાં તકપાર કરવામાં આવેલી છે.

—કલકત્તાના પ્રખ્યાત ઇતીહાસ કાર શ્રી જુહનાય સરકારનું ૮૭ વર્ષની વયએ લાંબી માંદગી બાદ તા. ૧૯ મીના અવસાન થયું છે. તેઓએ ઇતીહાસીક ઘણા પુસ્તકો રચ્યા છે.

—હોંદના ઘણા જુના દસ્તાવે જુના દસ્તાવે જેની શીલમ કે જેમા કચ ઇસ્ટ ઇન્ડીયા કંપનીથી માંડીને ૧૭મી અને ૧૮મી સદીના દસ્તાવેઓનો સમાવેશ થાય છે તેનો શા પેરીસમાં હાલ ખતાવાઇ રહ્યો છે.

—પાકીસ્તાનમાં છેલા ચાર માસમાં ૧૯,૧૬૦ માણસો માતા, અને કાશેશ માં મરણુ પામ્યા છે.

સંતોની જીવનપ્રસાદી

ચુકલાસાધ કલાર્થી

દુઢીથી ભારતમાં સ્વામી વાદિરાજજી નામે મહાન સંત ઘષ્ટ મથા. તેમને ઘણા શિષ્યો હતા. પરંતુ સ્વામીજી તેમના અંત્યજ શિષ્ય કનકદાસજી પર અત્યંત સ્નેહ રાખતા હતા. ઉચ્ચ વર્ણના શિષ્યોને આ વાત ખુબ ખટકતી હતી. યુરજી આ અરપૂષ્ક કનકદાસ પર આટલો બધો ભાવ શા માટે બતાવતા હતા, એનું કારણ આ શિષ્યો ને સમજતું ન હતું.

સ્વામીજીને આ વાતની જાણુ ઘષ્ટ મથ. એટલે કનકદાસજીના બક્તપણુ ની શિષ્યોને ખાતરી કરાવવા તેમણે એક દિવસ પોતાના બધા શિષ્યોને બોલાવ્યા અને દરકને એક-એક ઠેણું આપીને કહ્યું : “આજે અગિયારજ છે. લોકોના દેખતાં ફળ ખાવાથી પણ આદર્શની ખાખતમાં સમાજમાં અગ્રહા વધે છે. માટે જ્યાં તમને કોષ્ટ જોતું ન હોય એવી જગ્યાએ જમને તમે કણું ખાષ આવો.”

થોડી વાર પછી બધા શિષ્યો ઠેણું ખાષને પાછા યુરજી પાસે આવ્યા. માત્ર કનકદાસજીના હાથમાં જ ઠેણું જેવું હતું તેવું રહ્યું હતું !

આ જોષને સ્વામી વાદિરાજજીએ પૂછ્યું : “અદ્યા કનકદાસ, તને ક્યાંય એકાંત ન મળ્યું ?”

કનકદાસજીએ હાથ જોડીને કહ્યું : “યુરજી, બમવાન તો બધે છે; તો

પછી કોષ્ટ ન જુએ એવું એકાંત ક્યાં હોય ?”

* * * * * નાનક સાહેબ એક વાર હરદાર ગયા હતા. ત્યાં કેટલાક લોકો ગંગા નદીના પાણીમાં ઉમમણી દિશા તરફ મોં રાખીને ઉભા રહી અત બાપદાદા ઓને પાણીની અંબલિ આપતા હતા. નાનક સાહેબ આ જોષને આધમણી દિશા તરફ મોં રાખીને બોબે બોબે પાણી નાખવા લાગ્યા.

એટલે ત્યાં નજીકમાં ઉભેલા પંડાએ પૂછ્યું : “અદ્યા મુરખ, આ શું કરી રહ્યો છે ?”

નાનક સાહેબ કહે : “મહારાજ,

માથે બાંધવાની રીખન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીકંકની, રીખન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગન મંડપ અને મોટર શણગારવા જરૂરના બાંધ મળી શકશે.

બરચા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીધાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

આબોટ બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેના કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ડોઝર્સ મળશે.

ટેકાણું : માખરો હેટસ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ ઍન્ડ મીલ્ડરન હેટ મેન્ચુરેકચરર,
ફોન : ૨૨૦૩૮૫ પહુલે માળે,
બોક્સ ૧૦૮૫૭. માર્સર મેન્સન્સ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેસિયલિસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે સુઠામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાક્ટ લઈશું.
કેપીટનશ બાલકની હોટેલ
(ધી કેર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુબાઈ પી. નાયક
બુકબીપર, બુસાફરી, વીમાનાં અને જનવલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અમર ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અમર જમીન માટે બુસાફરી કરવા યેર બેઠાં અમારી મારફતે હુકમ કરો.
ઈંગ્લી, આગ, ચોરી, દુલ્લક, બહરમાત, ખેરબાસ, વિગેરેના નીચા અમે ઉત્તરાની આપીએ છીએ.
ઈન્ફરેક્ટસ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ સ્વીચરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત-સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ફોર્ટલેયા અને રોડેસીયા પર ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ
આંબા અળાદ, લીલી અળાદ, રતાળ અને સુરણની ગોસમ માલુ છે. આદુ રી ૧-૩ રતલ, લસણ રી. ૨-૦ રતલ.
પાપક નંબર ૧ રી. ૧૦, નંબર ૨ રી. ૮ ૧૦૦.
કપુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાવ, પોસ્ટલ બુક. બારેકોટ ગોલ રી. ૧૦-૬ લાંબી અને રફવેર બારેકોટ રી. ૧૧-૧ ડબલ.
રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના જોરડરો ઉપર પુરવઠા ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી ગોઠવશું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેઝમ છુટ, ઠાઈનીબમ છુટ, વોઈટીંગ, ઠરેસીંગ એસ્ટ, સાઈકલ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તાલ કીકાચત લાવે ખરીદી શકોશો. બને પધારી લાભ લેવા સુકોશો નાંબ.
—ગોઠસ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—
જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. આજ રોઠકા માવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આગલ વધારો.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં.
—ધી—
ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્ચુરન્સ
કંપની લીમીટેડ
સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ
રસ્તમજી બાલભાઈ રસ્તમજી
૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન - નાટાલ.
સેવા અને નિર્ભયતા
માટે અમને મળો.
બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્ય એવન્યુ,
ડરબન.
ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

નારી જગત

માતા

(લેખિકા: શ્રી. સુશીલાબેન ધુવેન્દ્ર ભટ્ટ, ટ્રાંસવાલ)

[બી. એસ. સી., મુંબઈ યુની.]

“મીઠાં મધુને મીઠાં મેદુલા રે લોલ,
અથો મીઠી તો મોરી માત રે;
જનતીની જોડ સખી નહિ જડે રે લોલ.”

પરંપરા! દુનીયામાં મા મા જેવું કોણ મને? આપણામાં કહેવત છે તે ખોટી નહિ, “મા તે મા અને બાકી બધી વા.” મા આપણને કેટલી વહાલી હોય છે! તેની છાયામાં કેવા નિરાંતે સુખ શાંતિમાં કલેલ કરતાં હોઈએ છીએ. આકાશમાંની વાદળો પછુ થોડીવાર વરસીને રહી જાય છે; પછુ માનો સ્નેહ તો આપણો આખો જન્મરો પુરો ચાપ છતાં નિરંતર વર્ષા કરે છે. દરિયા તથા નદીમાં કદી તોફાન યથ તેના પાણી વધારે ઓછાં ચાપ છે પછુ માના હૃદયમાં તો બાળક માટે પ્રેમ જ હોય છે. અને તેમાં કોઈ દિન વધારો/ ઘટાડો પશુ થતો નથી. માતા એટલે વાત્સલ્યની મુર્તિ, બાળકના ચારિત્ર્ય ધરનાર, બાળકને સંભાળનાર સાંચો સેવક, બાળકના સુખદુઃખનો સાચો સાથીદાર બાળકને સાચો શિક્ષક.

માતા કેવી હોતી જોઈએ? માતાને વત્સલ, પ્રેમાળ, માયાળુ અને સ્નેહાળ હોય તો પોતાના સ્નેહને લીધે બાળકને જુદ કરતા પશુ અટકાવે. વળી મા, બાળક તથા પતિની પશુ શરણા મુર્તિ હોવી જોઈએ. જેની શ્રેણીથી બંને જણા દુનીયામાં મહાન બની શકે છે. વળી તેના ઘર સંસાર માં સ્નેહ અને શાંતિ હોય તો તેથી બાળકના કુમળા ગમજ ઉપર સુસંસ્કાર પડે. વળી માતા આદર્શ શૃલેણી હોવી જોઈએ. તે પોતાના શૃદ્ધને કલામય રીતે શબ્દમારે અને પતિ તથા બાળકની વરતુને વ્યવસ્થિત રીતે ગોઠવતી હોય, મહેમતોની બાવબરી આમતા સ્વાગત કરતી હોય જેથી તેના બાળકમાં પશુ વ્યવસ્થા, ચોખ્ખાઈ, સફાઈ, વગેરેના યુગ્મો ખીલે. માતા બંધુબેાર હોવી જોઈએ કે સમાજના કુરિવાજો, બંધનો તોડી, વડિલો સામે ધડી, સમજાવીને પશુ પોતાના બાળકને શિક્ષણ આપવી સન્માર્ગે હોરે. માતા ગુઠી, બજેથી હોવી જોઈએ જેથી બાળક પશુ ક્ષુદ્ધિમાન થાય.

માતા એટલે બાળકને સાચી રીતે સંભાળનાર સાચો સેવક. દુનીયામાં તમે મને તેટલા પૈસા ખર્ચો આખા શબ્દો પશુ તે બાળકની ખરી સંભાળ લેતી હશે? પારકા બાળક માટે તેને સાચો સ્નેહ હોય ખરો? તે તો પોતાના

સ્વાર્થ ખાતર નોકરી કરતી હોય છે. પશુ મા તો નિઃસ્વાર્થ માટે ખરા હૈતથી બાળકની સેવા તથા સંભાળ લેતી હોય. પોતાનું બાળક જુલ કરે તો તે ટાંણે માતા તમાઓ મારશે પશુ પાણી તરત જ જુલ સમજવી ગોદમાં પશુ લેશે ને પ્રેમથી જન્માડશે. બાળક ખાતર સૌથી વધારે દુઃખ સહન કરવું પડતું હોય તો તે માને જ. નાનું હોય ત્યારે પોતે ખંડે પગે તેની સેવા કરવા તર્કપાર જ હોય. માંદુ પડતાં તેનો જીવ ઉડી જાય. બાળક ખાતર તે જીવે નહિ, ખાપ નહિ, હરવા ફરવાનો પશુ ત્યાગ કરે. પોતાના બધાં શોખ મુકી દે. તે કેટલું બધું દુઃખ સહન કરે છે! પશુ તેના હારખમાં પોતાનું બધું જ દુઃખ તે વિસરી જાય છે. તેની સહનશક્તિ અજબ હોય છે. આથી જ માતા સહનશીલતાની મુર્તિ ગણાય છે. તે બાળકનો સાચો સાથીદાર પશુ છે. બાળક મને તેવી જુલ કરશે છતાં તેને મારી આપી, તેના દુઃખનો સાથીદાર બની મદદ પશુ કરશે.

માતા જ બાળકના જીવનનો સાંચો ધરનાર છે. બધારે બાળક પોતાના ઉદરમાં હોય ત્યારે મહાન પુરૂષોના જીવન ચરિત્રો, સામાજીક મહાભારત જેવા ધાર્મિક પુસ્તકોનું વાચન રાખે, પવિત્ર આચરણ રાખે, શાંત-આનંદીત મન રાખે તો બાળકને સ્વભાવ પશુ શાંત, હસમુખો ધરાય છે. તે વખતે માતા જેવા આચાર વિચાર રાખે તેવા બાળકના જીવનમાં પશુ રેડાય. માતા આહે તો બાળકને મહાન બનાવી શકે અને આહે તો ચોર-હુટારો કે ડાકુ પશુ બનાવી શકે છે.

—“પ્રગતિ”માંથી.

કબરની ભેટ

સુને ૧૯૬૬માં ઈંગ્લંડની એક સુંદર સ્ત્રી એવા રોમથી પીડીત હતી કે જેને માટે કાંઈ જ ધણાજ નહોતો. ડોક્ટરનું કહેવું હતું કે આ રોમમાંજ તેનું મરણ થોડા દિવસોમાં થશે. બધારે અંતે મરણ કાળ પાસે આવ્યો ત્યારે સ્ત્રીએ પોતાના પતિને પોતાની અંતિમ ઇચ્છા જણાવી કે,

“મને ખીજ કાંઈજ ઇચ્છા નથી પશુ મારા હાથપર આ જે નિલમની ઇમતી વીટી છે તે મારી સાથે જ ધરનાવી દે જો.”

અંતે તેનું હૃદય બંધ પડ્યું. આમ ના ધણા લોકો તેની સ્મશાન પાત્રમાં સમાવે થયા હતાં, તેમાં એક ચોર પશુ હતો કે જેની આંખે એ નિલમ ની વીટી પડી.

સ્ત્રીને ધરનાવ્યા પછી રાતે ચોર કબર ખોદી અને વીટી ચોરવાની ઇચ્છા કરી. પશુ જેવો તે ચોરવા અથો તેવું જ શળ હાલ્યુ અને બેહુ થયું. ચોરે મજરાઈને જુમ પાડી સ્મશાન સ્તંભ દોડી આવ્યો. પશુ ચોર પલામન કરી મથો હતો બધારે કબરમાંની સ્ત્રી બેઠી થઇ જોઈ રહી હતી.

આ સ્ત્રી પાંચ વર્ષ લગી જીવી અને તે દરમ્યાન એક બાળકની માતા થઇ. આ સ્ત્રીનો બાળક તે મહાન સાહિત્યકાર વોલ્ટર રોહટ.

સુવાસ

કોઈ માણસ તમારી આમળ ખીજ ના દોષનું આન ગાય તો ઉતરાશે નહિ. એજ પોતે તમારા દોષ પશુ ખીજ આગળ કહેતો હશે એ ધ્યાન માં રાખજો.

તમે કાંઈ પશુ કાપ ન કરી શકો તો કાંઈ નહીં પશુ મનમાં જે શુભ વિચારો રાખરો, કોઈનું જુદું નહિ ધનજો તો પશુ ધણું કાપ ક્યું કહેવારો.

આમળ વધવાની જેનામાં તમજા છે અને આ દુનીયામાં કોઈ રોકી શકતું નથી. કારણ કે નદીનો પ્રવાહ કોઈ પશુ જગ્યાએ રોકાતો નથી.

ડાહ્યો માણસ જે કંઈ ખોલે છે તે જુબ વિચારીને ખોલે છે બધારે મુખ ખોલી લીધા પછી વિચારે છે.

મદકાહની લાકડી સ્ત્રી અજબ છે કે જે વાગે છે છતાં પશુ દેખાતી નથી.

દુઃખને કોઈપણ જાતનું વજન નથી. તેને ખીજા સમાન ગણવું કે પહાડ જેવડું તે આપણા મન ઉપર આધાર રાખે છે.

બાળકને અપરાધી થતા અટકાવવા હોય તો પહેલાં તેમના મા-આપને સુધારવાં જોઈએ.

માછલી અને મહેમાન ત્રણ દિવસ પછી અંધાવા મંડે છે.

આત્માના અથ પાસે પ્રમતિ કરાવવી હશે તો તમારે જ તેને ચાણુક મારવો પડશે.

શૃલેણી માટે ઉપચોગી

ટમેટાંની વાનગીઓ

બનાવવાની રીત

(૧) ટમેટાંને કોઈપણ કચુંખર સાથે બેળતી ખાઈ શકાય ખાસ કરીને કુંઝરી સાથે ધારાં લાગે.

(૨) ટમેટાંના નાના ટુકડાં કરી, ચોડું ઘી લઈ દહીંને વધારી નાખવું અને તેમાં ટમેટાંના ટુકડા તથા સુક મરચું, લીલા મરચાં, કોચમીર, મરી તથા સાકર જોઈતા પ્રમાણમાં નાખવા અને ટમેટાંનું રાષ્ટ્ર કહેવા માં આવે છે.

(૩) રસૈયા-પહેલી રીત : ટમેટાં લઈ તેમાં જોઈતા પ્રમાણમાં લીલાં મરચાં, કોચમીર, દીંજ, હળદર, ધાણાજીરું, ખાંડ મીઠું, કોપઈ વગેરે મેથું કરી ભરવું અને તેલ મુકી ટમેટાં ધીમા તાપે ચડવા દેવા. ત્યાર બાદ ઉતારી લેવા.

ખીજ રીત : ઘીને મોણુ આપેલા ચણાનો લોટ, હળદર, દીંજ, સાકર, ધાણાજીરું, મીઠું, મરચું, મરમ મસાલો વગેરે જોઈતા પ્રમાણ માં મેઝા કરી તેલ મુકી ધીમા તાપે ચડવા દેવા ત્યારબાદ ઉતારી લેવા.

(૪) ટમેટાંની રસ કાઢી સાધા-રણ મીઠું, જીરું, ખાંડ નાખી જમતા પહેલાં અડધા કલાક અગાઉ લેવાથી સારી મુખ લાગે છે. અને જમ્યા પછી લેવાથી તે સારો ફાયદો કરે છે.

(૫) સુપ : પહેલી રીત-ટમેટાંને થોડીવાર ઉકળતા પાણીમાં રાખી પછી ઠંડા પાડવાં અને તેની હાલ ઉતારી ચારણીમાં ચાળી નાખી વધારી દેવા. અને ઘડ થાય ત્યારે ઉતારી લેવું અને તેમાં મીઠું, સાકર, ગોળ, મરી, મરચાં અને કોચમીર જોઈતા પ્રમાણમાં નાખવાં.

ખીજ રીત : ટમેટાંને થોડીવાર ઉકળતા પાણીમાં રાખી પછી તેને ઠંડા પાડવાં અને હાલ ઉતારી ચારણીમાં ચાળી નાખી પછી તવણ માં લી અથવા માખણ મુકી વધારવા અને તેમાં દુધ નાખવું અને હલાવતાં જવું. ખાતી વખતે મીઠાની જુકી તેમજ મરી નાખી ખાવું. એ રીતે બેટાં, સકરીયાં, કુધી વગેરેનું સુપ બની શકે.

(૬) કઠી : પહેલાં કાંદાને ઘીમાં જીરાઈ વધારી લાલ દરવા, ત્યાર બાદ તેમાં ટમેટાંના ટુકડા તેમજ હળદર, મરચું, મીઠું, કોચમીર અને જોઈતા પ્રમાણમાં પાણી નાખી હલાવતા રહેવું. ઉતારીને લીજું તથા ખાંડ નાખવા.

“બીજ”માંથી,
‘Indian Opinion’,
P. Bag, Durban.

સામાજિક ખબરો

આભાર સ્વીકાર

હોટુભાઈ દુલ્લભભાઈ ડરખન, ૧-૧-૦૦ ખંડુભાઈ ત્રીકમભાઈ કવીનસટાકિન, ૨-૨-૦૦; ભયુભાઈ જીવજી એન્ડ બ્રધર્સ અને તરફથી (રીષ કન્સર્ટાઈ) ઇસ્ટ-કોન, ૨-૨-૦૦; દેવે બ્રધર્સ એલ. ટી. ૧-૧-૦૦; હોટુભાઈ જીવાભાઈ જો'બર્ન ૨-૨-૦૦; ઝીણાભાઈ નામરજી જો'બર્ન ૧-૧-૦૦; માવજીભાઈ કાનજીભાઈ જો'બર્ન ૨-૨-૦૦; ઠાકોરભાઈ કેશવ-ભાઈ જો'બર્ન ૨-૨-૦૦; માંધી ભારત વિલાસ જો'બર્ન ૧-૧-૦૦.

રોજ પ્રિટીરીઆમાં શ્રી સુકન્દરાય પ્રભાશંકર જોશીની પુત્રી ચિ. સર્ચુ બાળા સાથે અનેક સર્માં સંબંધી તથા મિત્ર મંડળની મોટી હાજરી વચ્ચે યજ્ઞ હતો. લગ્ન વિધિ શ્રી ઉમીયાશંકર જોશીકરના શુભ-હરતે કરવામાં આવી હતી. લગ્ન-બાદ નવદંપતીને આશીર્વાદ આપતા અનેક પ્રવચનો થયાં હતાં. નવવરણીત યુગલને લગ્ન પ્રસંગે અનેક શુભેચ્છાના સંદેશાઓ મળ્યા હતા તેઓ સર્વેની સુહૃદવતા માટે મેસર્સ દેવે બ્રધર્સ આ પત્રદારા તેઓને હાર્દિક આભાર માને છે.

લગ્ન સમાચાર

ડરખનના શ્રી હોટુભાઈ દુલ્લભભાઈ ની પુત્રી ચિ. રતનબેનના લગ્ન નિમીરો ઇન્ડિયન ઓપીનીયનને એક ગીની બેટ આપવામાં આવી છે. જે આભાર સાથે સ્વિકારીએ છીએ.

ઉમરાય નિવાસી હાલ જો'બર્નના શ્રી માવજીભાઈ કાનજીભાઈના પુત્રી ચિ. કુસુમબેનના પુનલગ્ન, જોજી નિવાસી હાલ એન્ડોલાના શ્રી ઠાકોર ભાઈ કેશવભાઈ હરિભાઈ સાથે, ચુંદવાર તા. ૧૫-૫-૫૮ના રોજ પાટીદાર હોલમાં શ્રી ઉમીયાશંકર જોશીકરના હરતે થયા છે. આ પ્રસંગે સર્માં રનેહી મીત્રો તરફથી પરચિત યુગલને શુભાશિષો પાઠવતા અનેક સંદેશાઓ મળ્યા છે. તે માટે બને પક્ષ તે સૌનો હાર્દિક આભાર વ્યક્ત કરે છે. પ્રસંગની ખુશાલીમાં જુદી જુદી સંસ્થાઓને બેટ આપવામાં આવી છે.

કવીનસટાકિનના સ્વ. ખંડુભાઈ ત્રીકમભાઈના (વડોલીવાળા)ના નેપ્થ પુત્ર શ્રી મોહનલાલ (રામુભાઈ)ના લગ્ન કડોદ નિવાસી હાલ ડરખનના શ્રી લાલભાઈ ગોસાઈભાઈની પુત્રી શ્રી રતનબેન સાથે ૨૭-૪-૫૮ના ભારત હોલ ડરખનમાં રનેહી જોશીની હાજરીમાં થયા હતાં. બધાએ ખતાવેલી સુહૃદવતા માટે તેઓ આ પત્રદારા બધાને આભાર માને છે.

જેહાનીસબર્ગના શ્રી. હોટુભાઈ ઈ.બાભાઈના (ખારડોલી નિવાસી) જડીલ પુત્ર શ્રી મોગીલાલના લગ્ન ખીનોનીના સ્વ. બીખાભાઈ જુલાભાઈની પુત્રી શ્રી રતનમણીબેન સાથે તા. ૧૫-૫-૫૮ના ખીનોનીમાં રનેહીજોશીની શુભેચ્છા સાથે હતા. બધાની શુભેચ્છા તથા સુહૃદવતા માટે શ્રી હોટુભાઈ તથા કન્યાના ભાઈ ઝીણાભાઈ આ પત્રદારા આભાર માને છે.

ઇસ્ટકોનના વચો વૃદ્ધ સન્મન શ્રી નેરામભાઈ પટેલના સુપુત્ર શ્રી. લલ્લુ ભાઈની પુત્રી ચિ. નિલમબેનનાં લગ્ન રટેન્ડના શ્રી માધભાઈ દુલ્લભભાઈના સુપુત્ર ચિ. નરોત્તમભાઈ સાથે તા. ૧૨-૩-૫૮ની સંજે સ્થાનિક ટાઉન હોલમાં શ્રી રમણલાલ જોશીના હરતે થયાં હતાં અને ચિ. હરિભાઈના લગ્ન જેહાનીસબર્ગના શ્રી શંકરભાઈ નેરામ ભાઈની સુપુત્રી ચિ. કંચનબેન સાથે તા. ૧૬-૩-૫૮ના દિને પાટીદાર હોલ માં થયાં હતાં. ઉભય પ્રસંગોએ મિત્રો અને સ્નેહિત્રો તરફથી મંગલ, રનેહ બધી સહકાર માટે શ્રી નેરામ ભાઈ હાર્દિક આભાર માને છે. (આ લગ્ન નોંધ લેવી રહી અર્થ હતી તે માટે ક્ષમાયાચના સાથે.—તંત્રી.)

ઇસ્ટકોનમાં અવસાન
અનેના બહુપિતા સર્જન શ્રી જીવજી ભાઈ ઉર્ફે રવજીભાઈ મકન નવસારી વાળાનું ધણી જ ડુંકા માંદગી પછી તા. ૩-૫-૫૮ની સવારે પર વર્ષની ઉંમરે અવાનક અવસાન થયું હતું. સ્વર્ગસ્થ સને ૧૯૧૧માં તેમના પિતા સાથે ઇસ્ટકોન આવ્યા હતા. બંદેર સેવામાં અને સ્થાનિક હાંદુ સોસાયટીમાં આગળ પડતો ભાગ લેનારા વૈદ્યના તેઓ એક હતા. સંસ્થાના ટ્રસ્ટી અને વીશેક વર્ષ સુધી સતત કોષાયપક્ષ તરીકે તેમણે સેવા

હુમરટીયાટમાં મેસર્સ દેવે બ્રધર્સની પેટીના બહુપિતા શ્રી બ્યાશંકર રામજી દેવેના સૌથી નાના પુત્ર ચિ. અરવીંદ કમારના શુભ લગ્ન તા. ૧૦-૫-૫૮ના

આખી હતી છેલ્લી યુવણીમાં તેઓ ૭૫-અગ્રુખ યુવટાયા હતા.

સુહૃદવતા દાખવી છે તેમનો, આ પત્રદારા આભાર માને છે.

તેમના અંતિમ સંસ્કાર પ્રસંગે સ્થાનિક હાંદુઓ ઉપરાંત પ્રિટીરીઆ, પોર્ટ એલીઝાબેથ, યુનિટલેમ અને કવીનસટાકિનથી મોટી સંખ્યામાં મિત્રો એ હાજરી આપી હતી. તેમના ચાર પુત્રો, પત્નિ અને બહેનના કુટુંબ ને પરમાત્મા આ શોકને સહન કરવા ની શક્તિ આપો અને સહૃદવતાના આગમને શાંતિ બક્ષો.

—૦—

જરા હસો

“મારા માયાના વાળ લેવા થઇ બધા એવી નવલિકા લખનારને હું ૫૦૦૦ ડોલર પ્રનામ આપીશ.” આ પ્રકારની એક બહેર ખબર અમેરિકાના એક મેગેઝીનમાં પ્રમદ થઇ હતી. એ વાંચીને સંખ્યાબંધ લેખકોએ પોતાની કૃતિ એના તંત્રી પર મોકલી આપી, ખીજા જ અંકમાં તંત્રીએ બહેર કહ્યું કે અમારા પર સેંકડો વાતોએ આવી પડી છે, પરંતુ કોઇજ વાતોમાં અમારા માયાના વાળ ખડા કરી દેવા ની તાકાત અમે જોતા નથી. હહેવાની જરૂર નથી કે તંત્રીજીનું માયા પર રેસોસના મેદાન નેવી સહાયક ટાલ હતી!

ઇસ્ટકોનમાં કટલાંક વર્ષથી ‘રીષ’ ને બદલે દાનાથે એલિથક રકમ કાળા માં આપવાની પ્રથા છે તે સુલભ આ પ્રસંગે પા. ૧૯-૧૦-૩ મયા હતી જે જુદી જુદી બહેર સંસ્થાને મોકલી અપાયા છે. જેમાંથી જે ગીની ઇન્ડિયન ઓપીનીયનને પણ આપવામાં આવી છે.

—૦—

પ્રિટીરીયામાં અવસાન

પ્રિટીરીયાના શ્રી મોરારજી મીસ્ત્રી ના પિતાશ્રી સુખાભાઈ ગોવિંદજી મીસ્ત્રીનું તારીખ ૬-૫-૫૮ના દિવસે અકાળ અવસાન થયું.

જેઈએ છીએ

એક ઇસ્ટકો, કે જે અરખી, હુડું ચિકિત્સુ આપવા ઉપરાંત, ઈમામન કરી ચેનેની જરૂર છે.

—૦—

આભાર

સ્વર્ગસ્થ સુખાભાઈ ગોવિંદજી મીસ્ત્રી ના પુત્ર, શ્રી મોરારજીભાઈ તેમના પિતાશ્રીના અવસાનથી યએલા દુઃખ માં જે ભાઈ મેનોએ દિવાસે અને

લખો :
The Potgietersrust Muslim
Jamaat
P.O. Box 94
Potgietersrust,
N. Transvaal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
બંધ બંધનાં નાચબન, રેથમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાબકો અને પુરૂષો માટે બેતમ ભતના ડુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીક, બીપ્સ, બ્લેન્ડેટસ, શોલ્ક; નેપકીન્સ વિગેરે.
હરેક ભતના માલ માટે તપાસ કરવા બલામજી.
કડ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જેહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — બોક્સ ૧૫૪૯.

શું તમારી ચાવી ખોવાય છે ?
એમા યુ' જરાપણ યુઝાશો નહી તમે ખોવાય તે પહેલાજ ખીજી ચાવી બાવવા ટી ડાહ્યા
ફોન : ૨૩-૬૪૪૭ — ૧૮ ફાનવેલોપ્ સ્ટ્રીટ, જો'બર્ગ, ને મજો અથવા ફોન કરો. તે તમારી ચાવીએ કુપરલીકેટ બનાવી આપશે. આથી તમારી બધી ચીંતાને અંત આવશે. બંદાર મામના ઝોડરો પર ધ્યાન અપાશે.
ચાવીઓ ! ચાવીઓ !! ચાવીઓ !!!
માસ્ટર કાર, કપાટ, નાઈટ લેય, રીમ લોકસ વિગેરે બધી ભતની અમે કરીએ છીએ. એકવાર અજમાવી જુલો ત્યા તાજા જેવા જોઈએ તેવા મળશે.

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—ઇસ્ટલંડનમાં જર્મન શતાબ્દિ ઉત્સવ પ્રસંગે મુઠ્ઠા પ્રધાન ડો. ડી. ઇ. ડોંગીસે ૧૨મી જુલાઈએ ઢાબરી આપવાનું આમંત્રણ રવીકાયું છે. તદ્દુપરાંત જર્મન એલચી, ટ્રેડ કમીશનર, ડેપુટાઈન જો'બર્ગ, વીન્ડુકના જર્મન પ્રાસલો અને કવીન્સટાઈન, કોંગ્રેસ વીથ્મસ ટાઈન, એલીસ, કુમખા, અમટાટા, બટરવર્થ, રટારહેમ, તથા આઇકુઆના મેમ્બરો પશુ ઢાબરી આપશે.

—યુનીયનમાંથી ૩૧મી માર્ચે પુરા થતાં વર્ષ દરમિયાન ૧૨, ૩૧, ૭૮૧ ટન મીલીસનો નિકાસ થયો છે જે પૈકી વિદેશ માટે ૬૨૨ લંડન બંદરેથી ૨,૫૭,૯૬૪ ટન, ડેપુટાઈનથી ૫,૦૭ ૪૧૧ ટન; ડરબનથી ૩,૫૬,૫૭૪ ટન અને લોરેન્ડો-માર્કવીસથી ૧,૨૩,૪૬૫ ટન ચડાવી હતી. અને ૫૨૦ ટન રેલવેથી મેલબ્રમ ડોંગો પશુ ગઇ હતી. ૬૨૨ લંડન આવેલી મીલીસ બહુધા ફ્રી રેટની જ હતી.

—સાઉથ આફ્રિકાના પાછનાપલ હવે મેલબ્રમમાં પશુ વેચાતાં થયાં છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકાની લગાઇમાં મરણ પામેલાઓના અવશેષો સંભાળનારી સાઉથ આફ્રિકા વોર એવ યોડને યતા ખર્ચ પેટે યુનાઇટેડ કોમ્પાઇની સરકારે પાંચ વર્ષ માટે વાર્ષિક પેટે ૬૦૦૦ પાઉંડ આપવાનું મંજૂર કર્યું હતું. ડોટો-રીયાથી વિદેશ ખાતા તરફથી ૧૬મી મેએ બહાર પડ્યું છે.

—ડરબન પોર્ટના પ્રાંતિક ધારાસભા ના સભ્ય મી. ડંકન કે ર્પેન્સે ૨૩મી મેએ કહ્યું છે કે નાટાલ ગ્રેવી-શીપલ કાઉન્સિલની આખામી એકકમાં તેઓ લોટરી માટેની દરખાસ્ત રજૂ કરશે.

—પોર્ટ એલીઝાબેથથી એરોનોટીકલ રીસર્ચ અને એક્સપેરિમેન્ટ ઝ્વપ તરફથી ૨૩મી મેએ જણાવાયું છે કે એ સંસ્થા તરફથી આવતા ૧૮ માસ માં ડીફેન્સ ખાતાએ ફ્રી-રેટમાં આપેલી જગ્યાએથી ત્રણ રોકેટો ઊડવા માં આવશે જે પૈકીનું એક પૃથતથી સો માઇલ ઉંચે જશે.

—ડેપુટાઈનના વીન્ડેમેર પરામાં મરીબ વર્મની વસ્તી છે આ ૧૭મી મેની રાતે આગ લાગવાથી લાકડાં-પતરાનાં ૪૦ ધર બળી જતાં દોઢ સો માણસો ધરખાર વિનાના થઇ પડ્યા હતાં જેમણે સખાં અને પડોસીઓનો આશરો લેવો પડ્યો છે.

—રેન્ડની સુપ્રીમ કોર્ટે જોહાનીસબર્ગ ની બેંકની છૂટ માટે એક્ટમ્પ નામ ના વકીલને ૧૪મી એપ્રિલ ૨૭ વર્ષની જીલ અને ચાર ફટકાની સજા કરેલી તેની સામે તેણે અપીલ કરેલી તે ૧૯

મી મેએ કાઢી નાંખી છે. પશુ અપીલેટ ડીવીઝનમાં જે અપીલ કરાય તે ત્યાં સુધી ફટકા મુલતવી રાખવાનો મી. જર્ડીસ સીલીએ કુકમ કર્યો હતો.

—સાઉથ આફ્રિકામાં ચાલુ વર્ષના પરબા ત્રણ માસમાં વિદેશથી ૩૭૭૯ ગોરાઓ દાખલ થયા અને ૨૭૨૬ બહાર ગયા હતા. ગમે વર્ષે એજ સુદત દરમિયાન ૪૫૦૦ આવેલા અને ૨૮૧૭ ગયેલા એમ પ્રોટોરીયાથી બ્યુરો ઓફ સેનસસ અને સ્ટેટીસ્ટીકસ બહાર પાડ્યું છે.

—પોર્ટ એલીઝાબેથની જીલમાં એક આફ્રિકન ડેલેને ટાઇફસની મંબીર ખીમારી લાગ્યાનું જણાયાથી આખી જીલને ૧૪ દિવસની ક્વોરન્ટીન મળી છે જેથી તેમાં નવા ડેલેને નથી લેવાતા અને જુનાને બહાર નથી આવવા દેતા. ડોટોએ સજા કરવાનું પશુ હાલ સુલતવી રાખ્યું છે.

—મયા ફેબ્રુઆરી માસમાં ઝાંબેઝી નદીમાં બારે રેલ આવેલી છતાં આઠ કરોડ પાઉંડના ખર્ચે બંધાતો કરીયા બંધનું કામ તેના દર્શાવેલા સમય અને કાર્યક્રમ મુજબ ચાલી રહ્યું છે. દશ દશ માળની ૨૦ ખીલ્ડોંગો બાંધી શકાય એટલું ૪૦ ૬૦૦૦ ક્યુબીક યાર્ડ ટા-કોટ દર મહિને તેમાં વપરાય છે.

—કોમોનલ પ્રેસીડન્ટ એનેન્ડ્રો-ન્ટ એક્ટને નવો કાયદો યથા પછી પહેલી જ વાર તેના અમલરૂપે જોહાનીસબર્ગ ની સુપ્રીમ કોર્ટે હેનરી માઝી છુટા નામના ૨૬ વર્ષની વયના જો'બર્ગ પાસેના કુખે વીલેજના રહીશ આફ્રિકન ને મયા નવેંબરમાં પીરતોલ સાથે ૧૭૦૦ પાઉંડની છૂટના બનાવ અંગે અને બે સી. આઇ. ડી. ઉપર બાર કરવાના યુના માટે ૧૪મી મેએ દેહાંત ની શિક્ષા થઇ છે.

વિદેશના સમાચાર

—સંયુક્ત યુનાઇટેડ આરબ રાજ્યમાં બાવિ આલાદનો નિરોગી બનાવવા માટે દરેક લગન પુર્વે બંને બ્યકિલને ડોક્ટરી તપાસ ફરજીયાત કરાવવાનો કાયદો કરવાની વિચારણા ચલાવાય છે એમ ડેરોથી બહાર પડ્યું છે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટનાં એટમીક એનર્જી કમીશનને એક કરોડ વીશ લાખ ડોલર ખર્ચે ન્યુકલેર પાવર વાળી ડીરટ્રોમર (સ્ટીમર) બાંધવાની પ્રમુખ આજ્ઞન હાવેરે મંજૂરી આપવાનું ૧૭મીએ વોશિંગ્ટનથી બહાર પડ્યું છે.

—ઈન્ડોનેશિયન લેગર ઓર્ગનાઇઝેશન ની ૪૬ દેશોની ૧૨મી મેએ મળેળા ડોનકેન્સમાં "સીમેન" સ્ટીમરના કામદારોને ઓછામાં ઓછા માસિક

૧૪ ડોલર એટલે ૨૩ પાઉંડનો પગાર આપવાનું ઠરાવ્યું છે.

—દક્ષિણ રોડેશીયાની પાલમિન્ટની પમી જીને યનારી ચુ'ટણી માટે ૮૩ ઉમેદવારો બહાર પડ્યા છે. જે પૈકી ડોમીનીયન પાર્ટીના ૩૦, સર એન્ડર વાઇટહેડની યુનાઇટેડ ફેડરલ પાર્ટીના ૨૬; મી. આર. એસ. આર્થર્સ્ટોડની યુનાઇટેડ રોડેશીયા પાર્ટીના ૨૩ અને એક રવતંત્ર છે.

—શ્રીટીસ એમ્પાયર સર્વિસ લીમિટેડ સાઉથ આફ્રિકન લીજનવની પોર્ટ એલીઝાબેથ ખાતે મળેલી ૩૭મી વાર્ષિક કોંગ્રેસના ૭૭ પ્રતિનિધિઓએ શ્રીટીસ એમ્પાયર' હવે અસ્તિવમાં નહિવત હોવાથી સર્વાનુમતે એ સંસ્થાનું નામ શ્રીટીસ કોમનવેલ્થ એક્સસર્વિસ લીમિટ રાખવાનો ઠરાવ કર્યો છે.

—નેપાલના રાજ્ય મહેન્દ્રસિંહે આવતા મહિને ચાર અઠવાડીયાં માટે સોવિયેટ રસીયાની મુલાકાત જશે એમ તક્ષશીલા થી ૧૬ મેએ બહાર પડ્યું છે.

—એરિસાના અવરનર શ્રી સુધનકર પેતાનું સાલીયાયુ જે તેઓને માછ સીવીલ સર્વન્ટ તરીકે મળતું હતું તે લોક ઉપયોગી કાર્ય માટે આપી દેવાનું નક્કી કર્યું છે. આ નાણાનો ઉપયોગ મરીબ બાળકોની ઇસ્પીતાલ માટે કરવામાં આવશે એમ સરકારે જાહેર કર્યું છે.

—રોડેશીયાના ફેડરેશનમાં એશીયનોની વસ્તી ૧૯૫૧ માં ૧૨,૩૮૧ની હતી જે વધીને ૧૯૫૬માં ૧૮૦૮૧ થઇ છે.

—આર્થ ખીશપ મહારીયોસ આવતા અઠવાડીએ કર્નલ નાસરની આઠ દિવસ માટે મુલાકાતે ડેરો જશે અને આવતા મહિને એમલીકન ખીશપ અને આર્થ ખીશપને મળવા લંડન જશે.

—મે માસની ૨૪મી તારીખ એમ્પાયર ૩' તરીકે ઓળખાય છે તેને 'કોમનવેલ્થ ૩' તરીકે ફેરવવાનો શ્રીટીસ વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલન વિચાર રાખે છે એમ લોડ ડ્રીવી સીસ મી. આર. એ. બટલરે હાઉસ ઓફ કોમન્સમાં ૨૩મીએ કહ્યું છે.

—ડીસેંબર ૧૯૫૫માં છટાલી યુનાઇટેડ નેશનના સભ્યપદે આવેલું તેને હવે સોક્યુરીટી કાઉન્સિલના એક સભ્ય બનાવવા માટેનું પોષ્ઠળ આપવાનો શ્રીટીને નિર્ણય કર્યો છે એમ ૨૩મી મેએ લંડનના વિદેશ ખાતાએ બહાર પાડ્યું છે.

—લંડનથી વિદેશ મંત્રીની આશીસમાં થી બહાર પડ્યું છે કે જોહાન અને ઇરાકનું બનેલું આરબ યુનીયનને શ્રીટીને માન્ય રાખ્યું છે. અને ૨૦મીએ રાણીએ બંને રાજને અંબિનંબન પાઠવ્યા છે.

—ન્યુયોર્કમાં સાઉથ આફ્રિકા ઇન્ફર-મેશન ઓશીસમાંથી "સાઉથ આફ્રિકન રોકા" નામનું ૧૨ ૫૫૬નું તિરંગી

માસીક પત્ર પ્રસિદ્ધ થવા માંડ્યું છે જેમાં યુનીયનના રમતગમતના, રાજ-દારી, આર્થિક, સામાજિક અને સુધારા ના અખરો અપાય છે.

—મુખ્ય પૂર્વમાં તીડોની બપબનક સ્થિતિ હોવાનું યુનાઇટેડ નેશનના નિષ્ણાઓએ ૨૨મી મેએ સૂચના આપી છે જેમાં અરબીયા, નેરડાન, સીરીયા, ટર્કી ઇરાક, પાકીસ્તાન અને ઇરાનમાં તીડોનું વિશાળ પ્રમાણમાં ઉપદ્રવ થશે એવી આગણિકા કરાય છે.

—નેરડાન અને ઇરાકનું બનેલું નું આરબ યુનીયન રાજ્યની પહેલી કૃષ્ણીનેટ ૧૯મી મેએ બમદાદમાં યુનીયનની કામચલાઉ હેડ ક્વેટર તરીકે રખાયેલી સરકારી ગેરટ હાઉસમાં સોમંદ વિધિ કરી હતી. નવાં આરબ સંયુક્ત રાજ્યની રાષ્ટ્રધ્વજ પહેલીજ વાર ફરકતો કર્યો હતો.

—ગોહરોકથી ગ્લાસગો આવતી ૩૦૦ ઉતારૂએ સાથેની એક ટ્રેન ૨૦મી મેએ ગ્લાસગોથી સાત માઇલપર સાથે થી આવતી માંલ માડી સાથે અથડાવા થી ૭૦ માણસો ઘાયલ થયાં હતાં.

—શ્રીટનની એકેએ સાત ટકા ઓળવ હતું તે ૨૦મી માર્ચે છ ટકા કર્યું હતું અને હવે ખીજવાર અડધી ટકા ઘટાડ્યું છે.

—મેલબ્રમ લાઇનનું એક એરોપ્લેન ૨૦મીએ કાસા બ્લાકા એરપોર્ટ પર અથડાવાથી બળી ગયું હતું જેમાં ૬૫ માણસો મરી ગયાં હતાં. ફેટલાક શ્રીટીસ પશુ હતા. એરોપ્લેનના ઇતિહાસમાં આવી ઉતારૂઓની બપાન કહોનારત આ ત્રીજી મહુાય છે. પહેલી ૧૯૫૦ કાર્ડીફના અકસ્માતમાં ૮૦ વેલ્થના કુટમોલરો મરી ગયા હતા ખીજી ૧૯૫૬માં ન્યુયોર્કમાં વેનેઝુલન એર લાઇનરના અકસ્માતમાં ૭૪ મરણ થયાં હતાં.

—કેમ્બ્રીજ યુનીવર્સીટીની પાંત્રોજ લાખ પાઉંડના ખર્ચે બંધાનારી નવી ચર્ચીલ હોલેજ માટે સર વીન્ડેન ચર્ચીલે તેમના ખર્ચ ૩ ટ્રટ હંડમ્પથી પત્રીસ હજાર પાઉંડ આપ્યા છે અને સીસનની એક ફાઉન્ડેશને એક જીવિત મહાન અંગ્રેજના માન માટે એકોલેજને પચાસ હજાર પાઉંડ આપ્યા છે.

ભારતના સમાચાર

—મુંબઈની ગોદીનાં કામદારોએ તેના યુનીયન અપીલ ભારત ગોદી કામદારો ના પગાર અને પરિસ્થિતિ સુધારા માટેની કરેલી મામળીના પોષ્ઠળ તરીકે ભારતનાં મુખ્ય બંદરાએ ૧૬મી જીને હડતાળ પાડવાના કરેલા ઠરાવને ૧૯મી મેએ બહાલી આપી છે. ભારત ની ગોદીઓમાં કરતા કામદારો દોઢ લાખ છે તે પૈકી આ યુનીયનના એક લાખ મેમ્બરો છે. મુખ્ય ગોદીઓમાં

મુખ્ય, કલકત્તા, મદ્રાસ, ડેમ્પીન અને વિશાખા પદ્મ છે.

—નારતના વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂ ૨૦મી મેએ નવી દિલ્હીથી એરમાં પાંચ અઠવાડીયા માટે વિમાનના એકાંત રહેલે આરામ માટે ઉપડી ગયા છે.

—મુંબઈથી ઉત્તરે ચાર સેા માઈલ પર મુંબઈ આવતી એક્સપ્રેસ ૨૧મી માચે પાટાપરથી ઉતરી જતાં સાત ડબ્બા વેઈના બે ઉચલી પડયાથી ૫૦ માઈલને ઈળ અને ૨૦ મરણ થયાં હતાં.

—હૉલની વિજેતા ફિલ્મ "કાલુસવાલા" ને રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની કૃતિ છે તે હાલ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં ખતાવાઈ રહી છે. આ ફિલ્મ લખ્યાએને ખતાવવામાં આવે છે અને હૉલના હાઈ-કમીશનર તરફથી સમસ્ત ઇસ્ટ આફ્રીકામાં તે ખતાવાશે.

—પાકીસ્તાનનાં વિમાની અકસ્માતમાં ધવાએલા મુસાફરોમાંથી બીબા બે મરણ પામ્યા હોવાના સમાચાર જાહેર થયા છે.

—નવી દિલ્હીમાં અગ્નિની ચાર સામાજિક સંસ્થાએ સામાજિક કાર્ય કર શીખતી સીતા દેવીના અગ્રપદે દિલ્હીની ડુકાનોમાં અસભ્ય અને ઉરો-

છત કરનારાં અગ્નિનાં ઉપવચ્ચે વેચવા માટેના દેખાવો બંધ કરવા તથા લીપસ્ટીક અને ડેસ્કેટીક નહિ વેચવાની માલીખાને સમજૂતી આપવાની જુ'મેય ઉઠાવી છે.

—નવસારી પાસે આવેલા મોઝાર આમની બાઈ છની જે છાણા ટોપલામાં જરી નવસારીમાં વેચવા આવતી હતી તેના ટોપલાની ઝડતી કરતા પોલીસે સાડા ત્રણ ફેર દારૂની બાટલી મળી આવતાં છનીને પકડીને ડેસ કબો છે. છની જુદી જુદી તરફીળોથી નવસારી ના મદીરા શોખીનોને દારૂ, પુરો પાડતી હોવાનું જણાય છે.

—નવસારી તાલુકાના અરપોર વિભાગ ના અગાઉના પોસ્ટમેન ભાવશીમ નાથુસીમ ચોખરીએ પોતાની નોકરી દરમ્યાન રૂપીયા ૭૦ ના ત્રણ મની ઓઈરો પર પોતે સહી કરી ઉપયોગ માં લીધેલા તે મદલ પોટર ઇન્સપેક્ટરે પોલીસમાં ફરીયાદ કરતાં, તપાસ ચલાવવામાં આવી, અને ભાવશીમની ધરપકડ કરી. ત્યારબાદ તેમને જખીન પર છોડવામાં આવ્યા હતાં.

—નવસારી વિસ્તારમાં દારૂનો વેપાર કરતાં પરશોત્તમ મેલજી, તેની પત્ની તથા ઓઝરી તથા રમેશ રતનજી ઉપર ગેર કાયદેસર દારૂ પર કબજા

રાખવા માટે, નેમની ઉપર ડેસ કરવા માં આવ્યો છે. તેમજ દારૂબંધી અમલદાર નવસારીથી ૧૬ માઈલ પર આવેલા નામધરા માંને ખાસ બાતમી ના આધારે છાપો મારતા મમલશ આમની બાઈ પાલી પાસે ગેરકાયદે અર દારૂ. કબજામાં હોવાને ક્ષેત્રે, તેની ઉપર તથા મમન નારાયણ ઉપર દારૂ તથા સાધનો કબજામાં રાખવા માટે ડેસ કબો છે.

—નવસારી વિભાગમાં હાલમાં સખત તાપ પડવો શરૂ થયો છે. અને તેથી પાક પર આવનારી ફેરીઓખમડી જવા પામી છે. આથી બામવાનોમાં બારે ચીંતા ફેલાઈ છે.

સુકા મરચ્યા
અમારે સાથી હમેશા નીચે મુજબ ના પેઈંખમાં મળશે ૩૩ રતલની ગુણી—૧૫ રતલની ગુણી—૬ રતલની ગુણી અને અઢી રતલની ગુણીનું પારખ એમ ચાર જાતની પેઈંખમાં મળશે. ભાવ માટે અને જ્યા બંધના ડીફ કાઉંટ માટે પુચો.

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Briets Transvaal.

બેનોને વાંચવા માટે
ફરબનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૈય મહોત્સવ" પ્રસંગે સવાસો પાનાનો ડળડાઈ અને સચિત્ર અંક બહાર પાડ્યો હતો. જેમાં રસીક વાર્તાઓ અને વિવિધ લેખોનો સુંદર સંગ્રહ છે. તે આ ઓફીસમાંથી રૂ. ૨-૬માં એજવી શકાશે.
'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

શ્રી કવીન્સસોન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા ફરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.
ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.